

Rechtskundig Weekblad

Vereniging zonder winstoogmerk

Verschijnt elke zondag

Abonnementsprijs: 1.000 fr. per jaar

Postrekening nr. 3185.22

Beheer en Redactie: Prof. Mr. Ridder René VICTOR, Britselei 40, 2000 Antwerpen

DE RANGREGELING EN HET NIEUW GERECHTELIJK WETBOEK

I. Schema van de bewerkingen volgens het Gerechtelijk Wetboek.

De koper kan zich op eigen initiatief bevrijden door storting van de koopprijs in de Consignatiekas. *art. 1641.*

De notaris maakt een Proces-verbaal van rangregeling op. *art. 1643.*

Sluit het af bij ontstentenis aan tegenspraak. *art. 1645.*

Of legt het neer ter griffie tot beslechting van geschil. *art. 1646.*

Het (veronderstelde) akkoord of de rechterlijke tussenkomst, resulteert altijd langs afsluiting van het proces-verbaal van rangregeling, in het afleveren door de notaris van zogenaamde « borderellen van toewijzing » waarmee de rechthebbende het hem toegewezen bedrag kan ontvangen bij de Consignatiekas of bij de notaris. *art. 1645 en 1650*

De interesten lopen slechts tot aan het afsluiten van het proces-verbaal. *art. 1650, 2e lid.*

Kwijting en volledige bevrijding van het verkochte goed kan door de beslagrechter bevolen worden. *art. 1647.*

Kwijting (ondervestaan met opheffing) wordt bij notariële akte verleend nadat en naargelang de schuldeiser betaling heeft bekomen bij de Consignatiekas of bij de notaris telkens tegen afgifte van het borderel. *art. 1651.*

In dat zelfde rythme zal geleidelijk doorhaling bewerkt worden van alle bezwarende in- en overschrijvingen. *art. 1652.*

Volledige doorhaling kan slechts gebeuren (Niet alleen van de ambtshalve inschrijving - zoals W. Van Steen p. 110 d. zou kunnen worden verstaan) maar ook van « alle inschrijvingen en overschrijvingen » op verzoek van de koper, « die bewijst dat de prijs betaald is aan de batig gerangschikte schuldeisers en » ... « aan de beslagene partij... ». *art. 1653.*

II. Notariële praktijk.

1. Het is ongetwijfeld de bedoeling van het Gerechtelijk Wetboek geweest om de afwikkeling van de rangregeling in beginsel toe te vertrouwen aan de notaris, aangesteld voor de veiling van de inbeslag genomen goederen (Verslag Van Reepinghen p. 586 e.v.).

2. Deze opvatting ligt voor de hand: Het is bij de notaris dat de belanghebbenden — zo schuldeisers als beslagene — zich na de veiling omtrent de verdere procedure komen informeren; het is bij hem dat op betaling wordt aangedrongen; op hem verlaat de koper zich bij de betaling van de koopprijs; langs de notaris om kent een eventuele financiering haar verloop; en — vooral — het is de notaris, die tussen alle belangen staande, het goed einde van de ganse procedure viseert namelijk de aflevering van het geveilde goed voor vrij en onbelast langs de uitkering aan ieder van hetgeen hem toekomt.

3. Deze notariële opdracht komt in hoge mate overeen met degene die de notaris te vervullen heeft bij een vereffening - verdeling.

De verschillen liggen meer op theoretisch vlak, namelijk: — de onverdeeldheid ontstaat ten gevolge van de toewijzing, waardoor de rechten van de ingeschreven schuldeisers overgaan op de prijs (*art. 1639 Gerechtelijk Wetboek*)

— de onverdeeldheid heeft slechts betrekking op een bedrag in geld

— de rechten, die door verdeling moeten aangewezen worden, liggen niet vertikaal van elkander onderscheiden, maar horizontaal; het gaat niet om het vervangen van fraktie's maar om het bepalen van rangorden.

4. Aansluitend bij hetgeen het Gerechtelijk Wetboek

onder artikel 1209 voorziet in verband met gerechtelijke verdeling zou de beslagrechter terzelfdertijd als de benoeming van een notaris, belast met de veiling (en bijgevolg met de rangregeling) — artikel 1580 — een notaris kunnen aanstellen om bij de rangregeling «de niet verschijnende of weigerende partij te vertegenwoordigen» met mutatis mutandis dezelfde bevoegdheid als in artikel 1209, laatste lid vermeld.

5. De betaling van koopprijs en onkosten zou uitsluitend in handen van de aangestelde notaris dienen te gebeuren. Als — terecht — de verantwoordelijkheid over «la bonne fin» aan de notaris wordt opgedragen, vertegenwoordigt de betaling in de Deposito en Consignatiekas een zijsprong, die de aandacht van de notariële opdracht afleidt, de inzet van de notaris verkleint en de procedure niet vooruit helpt: immers, het voorrecht van de verkoper zal door de storting in de Deposito en Consignatiekas wel vervallen, maar de ambtshalve inschrijving en de in- en overschrijvingen, die het verkochte bezwaren, zullen slechts verdwijnen — behoudens beslissing door de rechter (artikel 1647) — bij toepassing van artikel 1651 tot 1653.

Hoe wil de notaris trouwens weten dat een schuldeiser door de Consignatiekas werd uitbetaald, en hoe daarvan bewijs leveren vermits het borderel tegen betaling aan de Consignatiekas werd afgegeven.

6. Het opstel van ontwerp van akte-rangregeling, ook vooraleer de koopprijs is betaald, stuit in de praktijk op een dubbele moeilijkheid.

Vooreerst brengt deze werkwijze met zich dat, zolang de koopprijs niet betaald is, de interesten hierop onbekend blijven en het proces-verbaal van rangregeling bijgevolg altijd gapingen door het vermelden «pro memorie» zal vertonen. De interesten op de vorderingen van de schuldeisers houden op bij «de afsluiting van het Proces-verbaal van verdeling of rangregeling» (art. 1650 laatste lid) maar deze regel heeft geen weerslag op de onbetaald gebleven koopprijs.

Ten tweede — en vooral — worden door het opstellen van een ontwerp akte rangregeling, vooraleer de koopprijs betaald is, de stadia van de bewerkingen door elkaar gehaald: Rekening houdende met de tijd, die normaler wijze voor een geldvoorziening nodig is, kan de mogelijkheid van herveiling onder oog worden genomen nadat reeds, een daardoor nutteloos geworden ontwerp van rangregeling opgesteld werd.

7. De hiervoren gemaakte bezwaren, vinden grotendeels hun oorsprong in de techniek van aflevering van zogenaamde «borderellen van toewijzing» ingevoerd door artikel 1645 van het Gerechtelijk Wetboek.

Deze heeft een verspreiding, dus een versnippering voor gevolg: ieder schuldeiser wordt drager van zijn eigen schuldvorderingsbrief en de notaris moet daarna wederom trachten te verzamelen (artikel 1651 e.v.) wat hij wettelijk heeft moeten helpen verstrooien.

Daardoor ontstaat de kans dat verschillende akten van kwijting moeten opgesteld worden, naargelang schuldeisers zich aanbieden (art. 1651 G.W.); hun getal is op voorhand onbekend, zodat de juiste kosten nooit met zekerheid in hetu proces-verbaal van rangregeling kunnen opgenomen worden.

8. De rechtspleging bij verdeling vertrekt uit het beginsel dat niemand verplicht kan worden om in onverdeeldheid te blijven (art. 815 B.W.) en sluit dienvolgens aan bij de stelregel dat de gang van de procedure slechts kan gekruist worden op initiatief van een contestant: stilzitten hindert de rechtspleging niet.

Daarentegen blijft, behalve wanneer de bevrijding door

de rechter werd bevolen (art. 1647, 2e lid), volgens de regeling voorzien onder artikels 1651, 1652 en 1653 van het Gerechtelijk Wetboek het vrij en onbelast afleveren van het verkochte goed overgeleverd aan de medewerking van alle gerangschikten zelfs wanneer de prijs op de consignatiekas gestort werd bij toepassing van artikel 1641, 2e alinea.

Zolang dezen in gebreke blijven hun borderel tot uitbetaling aan de notaris aan te bieden en de desbetreffende akte van kwijting-opheffing te tekenen, blijft de bevrijding van het verkochte goed, een van de hoofdbekommernissen van de aangestelde notaris, onbereikbaar...

Er bestaan uiteindelijk slechts twee manieren om het geveild goed vrij te maken.

Vooreerst door de rechter (art. 1647) die daartoe zou moeten kunnen aangezocht worden niet alleen door de koper maar door iedere belanghebbende, waaronder de notaris en de geldschieder van de koopprijs-hypotheekhouder op het verkochte.

Ten tweede langs de weg van artikel 1651 en 1653. Een derde weg waarop W. Van Steen («Het Uitvoerend beslag op onroerend goed en de Rangregeling» p. 110 lit d) schijnt te zinspelen, bestaat in feite niet;

Artikels 1651 en 1653 bieden geen verschillende mogelijkheden, zij onderscheiden zich enkel a) door een redactionele beklemtoning in art. 1653 van de ambtshalve inschrijving, die in het vervolg van de tekst op gelijke voet blijkt te staan als de andere in- en overschrijvingen, en b) door de initiatiefnemer: schuldeiser of koper. Maar volgens artikel 1653 moet ook deze laatste bewijzen «dat de prijs betaald is aan de batig gerangschikte schuldeisers en indien er een overschot is, aan de beslagen partij».

En het desbetreffend getuigschrift kan door de notaris toch slechts worden afgeleverd als alle schuldeisers kwijting hebben getekend volgens artikel 1651.

Zonder meer kan niet met de heer Van Steen (op. cit. p. 116 n 119) worden aanvaard dat de «betaling», bedoeld in artikel 1653, te verstaan is als «toewijzing volgens een definitief proces-verbaal van rangregeling» en bijgevolg dat de notaris onder eigen verantwoordelijkheid het getuigschrift van «betaling» moet afleveren dan wanneer enkel de toekenning van de koopprijs aan de verschillende rechthebbenden heeft plaats gehad. De stelling van de heer Van Steen is logisch maar niet te lezen in de tekst. En de tekst is bepalend voor de notariële verantwoordelijkheid, niet omgekeerd.

9. Voor het geval waarin alle betrokkenen volledig akkoord zijn, zou een uitdrukkelijke wettelijke regeling de mogelijkheid moeten voorzien om tot minnelijke rangregeling over te gaan, zonder voorafgaand Proces-verbaal noch betekening.

De aanwezigheid van de vrederechter dringt zich niet op.

10. Uit een nota, die notaris Georges Nicolas (Liège) aan het Comité voor Studie en Wetgeving van de Federatie van notarissen heeft gezonden, blijkt dat ook hij niet gelukkig is met het systeem van borderellen en van kwijting, dat de mogelijkheid van een zuiver overeenkomstelijke rangregeling in de wet zou moeten opgenomen worden en dat in zake faillissementen, waar, volgens artikel 1193, de artikelen 1598 en 1622 niet toepasselijk zijn, de bestaande onzekerheid zou moeten worden opgelost.

Ook de heer W. Van Steen heeft kritiek op de rangregeling volgens het Gerechtelijk Wetboek, in verband met hetgeen hiervoren werd behandeld onder nummer 6 (Opstel van proces-verbaal vooraleer de prijs is betaald) en nr. 9 (Kwijting bij afsluiting van het proces-verbaal) evenals omtrent de gevolgen ten opzichte van de schuldeisers van Consignatie door de koper.

III. Vergelijking tussen

bestaande

nieuwe

redactie.

artikel 1580

(als tweede lid bij te voegen.)

Het verzoekschrift strekt eveneens tot benoeming van notaris, belast met de vertegenwoordiging van de niet verschijnende of weigerende partijen, bevoegd om in hun plaats alle akten te tekenen, de toegewezen bedragen te ontvangen, daarover kwijting te geven met of zonder indeplaatsstelling, en opheffing te verlenen aan alle inschrijvingen, overschrijvingen, bevelen, beslagen en verzet.

artikel 1639

Ten gevolge van de toewijzing van het onroerend goed gaan de rechten van de ingeschreven schuldeisers over op de prijs.

Ongewijzigd.

artikel 1640

De benoemde notaris geeft aan de koper een bewijs af, waarop de bedragen zijn vermeld die hij krachtens de veilingsvoorwaarden gehouden is te betalen, te weten :

- 1° de prijs ;
- 2° de interest ;
- 3° de kosten, rechten en erelonen ;
- 4° alle andere bijkomende kosten.

De benoemde notaris geeft aan de koper de bedragen op, die krachtens de veilingsvoorwaarden moeten betaald worden, te weten :

- 1° de prijs ;
- 2° de interest ;
- 3° de kosten, rechten en erelonen ;
- 4° alle andere bijkomende kosten.

De koper moet deze bedragen in handen van de benoemde notaris storten.

Deze stortingen bevrijden de koper.

artikel 1641

De koper moet het bedrag van de in artikel 1640, 3°, bedoelde kosten, rechten en erelonen in handen van de benoemde notaris storten.

Niettegenstaande elk hiermee strijdig beding of verzet, kan hij de sommen, bedoeld in artikel 1640, 1°, 2° en 4°, in de Deposito- en Consignatiekas storten. De koper mag de storting niet meer verrichten nadat hem hetzij het proces-verbaal van verdeling of van rangregeling, afgesloten overeenkomstig artikel 1645, hetzij de onherroepelijke beslissing over de geschillen betreffende dat proces-verbaal is betekend.

Deze stortingen bevrijden de koper.

Tot vijftien dagen voor het verstrijken van de termijn voor het opmaken van het proces-verbaal van verdeling of van rangregeling, kunnen de schuldeisers die een uitvoerbare titel bezitten, verzet doen op de prijs. Het verzet wordt aan de beslagene betekend en aan de benoemde notaris aangezegd. Het exploit vermeldt de oorzaak van de schuldvordering en haar bedrag, alsook keuze van woonplaats in het arrondissement waar de benoemde notaris zijn woonplaats heeft.

artikel 1642

Na de overschrijving van het proces-verbaal van toewijzing en tot het verstrijken van de termijn voor het opmaken van het proces-verbaal van verdeling of van rangregeling, kunnen de schuldeisers die een uitvoerbare titel bezitten, verzet doen op de prijs. Het verzet wordt aan de beslagene betekend en aan de benoemde notaris aangezegd.

Het exploit vermeldt de oorzaak van de schuldvordering en haar bedrag, alsook keuze van woonplaats in het arrondissement waar de benoemde notaris zijn woonplaats heeft.

Nadat de termijn voor verzet verstreken is, kunnen de beslagene partij, de ingeschreven schuldeisers, de schuldeisers die hun bevel hebben doen overschrijven of verzet hebben gedaan en de koper in onderlinge overeenstemming overgaan tot verdeling van de opbrengst van de verkoop of tot rangregeling van voorrechten en hypotheek en tot kwijting over de toegewezen bedragen met opheffing van alle bestaande inschrijvingen en overschrijvingen, die het toegewezen goed bezwaren.

Alle belanghebbenden moeten erbij tegenwoordig zijn in persoon, bij gevolmachtigde, of, in voorkomend geval, door hun wettelijke vertegenwoordigers, bevoegd om eisbare kapitalen te ontvangen.

artikel 1643

De benoemde notaris maakt binnen een maand het proces-verbaal op van verdeling van de opbrengst van de verkoop, of, indien daartoe grond bestaat, van de rangregeling van voorrechten en hypotheeken.

Deze termijn gaat in :

1° bij het verstrijken van de termijn van vijftien dagen, bepaald in artikel 1622, indien de toewijzing binnen die termijn niet bestreden wordt ;

2° bij het verstrijken van de termijn van een maand na het wijzen van het vonnis waarbij op de eis tot nietigverklaring is beschikt ;

3° ingeval tegen het vonnis hoger beroep is ingesteld, te rekenen van de aanzegging van het arrest aan de notaris door de meest gereede partij.

Alleen met de in artikel 1628 opgesomde schuldvorderingen wordt rekening gehouden.

Wanneer dergelijke onderlinge overeenstemming tussen alle belanghebbenden niet getroffen wordt, maakt de notaris binnen de maand het proces-verbaal op van verdeling van de opbrengst van de verkoop of, indien daartoe grond bestaat, van de rangregeling van voorrechten en hypotheeken.

Deze termijn gaat in vanaf de dag van volledige betaling van alle bedragen vermeld onder artikel 1640, maar ten vroegste :

1° bij het verstrijken van de termijn van vijftien dagen, bepaald in artikel 1622. Indien de toewijzing binnen die termijn niet bestreden wordt ;

2° bij het verstrijken van de termijn van een maand na het wijzen van het vonnis waarbij op de eis tot nietigverklaring is beschikt ;

3° ingeval tegen het vonnis hoger beroep is ingesteld, te rekenen van de aanzegging van het arrest aan de notaris door de meest gereede partij ;

4° vijftien dagen na de datum van de toewijzing voor de verkopen bedoeld onder artikel 1654.

Alleen met de in artikel 1628 opgesomde schuldvorderingen wordt rekening gehouden.

artikel 1644

Binnen vijftien dagen na het proces-verbaal doet de notaris de schuldenaar tegen wie het beslag is geschied en de schuldeisers, aan de woonplaats die zij hebben gekozen in de inschrijving, de overschrijving of het verzet, aanmanen, om, op straffe van uitsluiting, binnen de termijn van een maand inzage te nemen van het proces-verbaal en, indien daartoe grond bestaat, daarop tegenspraak te doen.

De aanmaning vermeldt de grondslagen van de verdeling van de prijs onder de schuldeisers. Zij neemt de tekst van dit artikel over.

De tegenspraak wordt gedaan hetzij bij een aan de notaris betekend deurwaardersexploot, hetzij bij verklaring, vóór hem af te leggen. Zij wordt achteraan op het proces-verbaal overgeschreven.

Binnen vijftien dagen na het proces-verbaal doet de notaris de schuldenaar tegen wie het beslag is geschied en de schuldeisers, aan de woonplaats die zij hebben gekozen in de inschrijving, de overschrijving of het verzet, aanmanen bij gerechtsdeurwaardersexploot, om op straffe van verval, binnen de termijn van een maand inzage te nemen van het proces-verbaal en, indien daartoe grond bestaat, daarop tegenspraak te doen.

De aanmaning vermeldt de grondslagen van de verdeling van de prijs onder de schuldeisers. Zij neemt de tekst van dit artikel over.

De tegenspraak wordt gedaan hetzij bij een aan de notaris betekend deurwaardersexploot, hetzij bij verklaring vóór hem af te leggen. Zij wordt achteraan op het proces-verbaal overgeschreven.

artikel 1645

Indien bij het verstrijken van de in artikel 1644 bepaalde termijn geen tegenspraak is gedaan, stelt de notaris dit vast in het proces-verbaal, sluit het proces-verbaal af en geeft aan de schuldeisers de borderellen van toewijzing in uitvoerbare vorm af.

Indien bij het verstrijken van de in artikel 1644 bepaalde termijn geen tegenspraak is gedaan, stelt de notaris dit vast in het proces-verbaal, en sluit het proces-verbaal af.

artikel 1646

In geval van betwisting, en behoudens minnelijke schikking, legt de notaris een uitgifte van het proces-verbaal, met zijn opmerkingen, ter griffie neer.

De neerlegging moet geschieden zodra een schuldeiser het vraagt en binnen acht dagen na die vraag.

Bij gerechtsbrief geeft de griffier terstond kennis van deze neerlegging aan de schuldenaar tegen wie het beslag geschiedt, alsook aan de schuldeisers, en verzoekt hen te verschijnen op de door de rechter vastgestelde zitting.

Loopt het geschil niet over de regelmatigheid van de verrichtingen, dan bepaalt de notaris de verdeling en de rangregeling voor de schuldvorderingen waarvan de rang hoger is dan die van de betwiste schuldvordering, en geeft de borderellen van toewijzing voor die schuldvorderingen af.

Indien het geschil in der minne wordt geregeld, verleent de notaris hiervan akte aan de partijen en sluit het proces-verbaal overeenkomstig artikel 1645.

In afspraak met de notaris aangesteld om de niet verschijnende of weigerende partijen te vertegenwoordigen stelt de notaris binnen de vijftien dagen na de afsluiting van het proces-verbaal dag en uur vast voor het verlijden van de akte van kwijting der toegewezen bedragen en van opheffing van alle bestaande inschrijvingen en overschrijvingen die het toegewezen goed bezwaren, hij nodigt alle belanghebbenden uit bij ter post aangetekende brief om hierbij aanwezig te zijn. Op gestelde dag en uur wordt de akte van kwijting en opheffing verleden ten verzoeken van alle opgekomen partijen, en/of ten verzoeken van de notaris, aangesteld om de niet verschijnenden te vertegenwoordigen als daartoe aanleiding bestaat. De bedragen toegewezen aan niet opgekomen belanghebbenden worden aan laatstgenoemde notaris uitgekeerd.

artikel 1647

De koper wordt eveneens bericht gegeven van de neerlegging van het proces-verbaal en van de zitting waarop de zaak zal opgeroepen worden.

De rechter kan, op vordering van de koper en voor zover de rechten van de gedingvoerende partijen niet in gevaar zijn, de doorhaling gelasten van alle bestaande inschrijvingen en overschrijvingen die het toegewezen onroerend goed bezwaren, onder verplichting voor de koper zich vooraf te bevrijden zoals gezegd wordt in artikel 1641.

De rechter doet uitspraak over die vordering met voorrang boven alle andere zaken; zijn beslissing is uitvoerbaar niettegenstaande voorziening.

In geval van betwisting, en behoudens minnelijke schikking, legt de notaris een uitgifte van het proces-verbaal, met zijn opmerkingen, ter griffie neer.

De neerlegging moet geschieden zodra een belanghebbende het vraagt en binnen acht dagen na die vraag.

Bij gerechtsbrief geeft de griffier terstond kennis van deze neerlegging aan de schuldenaar tegen wie het beslag geschiedt, de koper, alsook aan de schuldeisers, en verzoekt hen te verschijnen op de door de rechter vastgestelde zitting.

Artikel 1648

De rechter doet uitspraak over de geschillen die voor hem gebracht zijn. Hij kan de notaris bevelen te verschijnen om diens opmerkingen te horen.

Binnen vijftien dagen na de uitspraak geeft de griffier bij gerechtsbrief kennis van het vonnis aan alle partijen en, voor tenuitvoerlegging, aan de notaris.

Tegen het vonnis staat geen verzet open.

Op vordering van ieder belanghebbende en voor zover de rechten van de gedingvoerende partijen niet in het gedrang zijn, kan de rechter de doorhaling gelasten van alle bestaande inschrijvingen en overschrijvingen die het toegewezen onroerend goed bezwaren; hij kan de storting van de netto koopprijs bevelen op de Deposito en Consignatiekas, onder gerubriceerde rekening ten name van de benoemde notaris en van de notaris aangesteld om de niet verschijnende of weigerende partijen te vertegenwoordigen, in zover deze storting nog niet zou geschied zijn.

Over deze vordering doet de rechter uitspraak met voorrang; zijn beslissing is uitvoerbaar niettegenstaande voorziening.

Artikel 1649

In geval van hoger beroep brengt de griffier van het hof zulks ter kennis van de notaris.

Hij geeft bij gerechtsbrief kennis van het arrest aan de partijen en, voor tenuitvoerlegging, aan de notaris.

Loopt het geschil niet over de regelmatigheid van de verrichtingen, dan kan de rechter aan de notaris opdracht geven om op de wijze als hierboven gezegd onder artikel 1645 en 1646 de verdeling en de rangregeling te bepalen voor de schuldvorderingen waarvan de rang die van de betwiste schuldvorderingen voorafgaat.

Indien het geschil in der minne wordt geregeld, verleent de rechter hiervan akte en verzendt partijen naar de notaris ten einde zoals onder artikel 1645 en 1646 gezegd.

Artikel 1650

Binnen vijftien dagen na het verstrijken van de termijn van hoger beroep of, indien daartoe grond bestaat, binnen vijftien dagen na de kennisgeving van het arrest, maakt de notaris het definitief proces-verbaal van verdeling of van rangregeling op en geeft aan de schuldeisers de borderellen van toewijzing af.

De interesten en rentetermijnen, verschuldigd aan de gerangschikte schuldeisers, houden op te lopen bij de afsluiting van het proces-verbaal van verdeling of van rangregeling.

De rechter doet uitspraak over de geschillen die voor hem gebracht zijn. Hij kan de notaris bevelen te verschijnen om diens opmerkingen te horen.

Binnen vijftien dagen na de uitspraak geeft de griffier bij gerechtsbrief kennis van het vonnis aan alle partijen en, voor tenuitvoerlegging, aan de notaris.

Artikel 1651

Tenzij de doorhaling gelast is overeenkomstig artikel 1647, geeft de schuldeiser bij notariële kwijting voor het bedrag dat hem toegewezen is en bewilligt in de doorhaling van de inschrijving.

Is de prijs niet in consignatie gegeven overeenkomstig artikel 1641, dan geeft de schuldeiser aan de notaris het borderel van toewijzing terug, dat bij de akte gevoegd blijft.

In geval van hoger beroep brengt de griffier van het hof zulks ter kennis van de notaris.

Hij geeft bij gerechtsbrief kennis van het arrest aan de partijen en, voor tenuitvoerlegging, aan de notaris.

Artikel 1652

Naar mate van de uitbetaling van de toegewezen bedragen vermindert de hypotheekbewaarder, tegen overhandiging van een uitgifte van de akte van kwijting, de inschrijving ambtshalve met het bedrag van de gekweten som.

Binnen vijftien dagen na het verstrijken van de termijn van hoger beroep of, indien daartoe grond bestaat, binnen vijftien dagen na de kennisgeving van het arrest, maakt de notaris het definitief proces-verbaal van verdeling of van rangregeling op.

Hij handelt verder zoals hiervoren onder artikel 1645 en 1646 gezegd.

De interesten en rentetermijnen, verschuldigd aan de gerangschikte schuldeisers, houden op te lopen bij de afsluiting van het proces-verbaal van verdeling of van rangregeling.

Artikel 1653

De inschrijving, welke de bewaarder, krachtens artikel 35 van de hypotheekwet van 16 december 1851, ambtshalve heeft gedaan, wordt geheel doorgehaald op verzoek van de koper die bewijst dat de prijs betaald is aan de batig gerangschikte schuldeisers en indien er een overschot is, aan de beslagen partij onverminderd de toepassing van artikel 1628.

Te dien einde geeft de notaris een getuigschrift af, waaruit blijkt dat de betaling en, in voorkomend geval, de consignatie waarvan sprake is in artikel 1628, gedaan is.

Op overlegging van dit getuigschrift worden ambtshalve alle inschrijvingen en overschrijvingen doorgehaald, die ten laste van de persoon tegen wie het beslag gedaan is, op het toegewezen goed bestaan.

Op overlegging ofwel van een uitgifte van de akte minnelijke rangregeling verleden bij toepassing van artikel 1642 ofwel van de akte kwijting, verleden bij toepassing van artikel 1646, 1649 of 1652, ofwel van het vonnis van de beslagrechter bij toepassing van artikel 1646 verstrekt de hypotheekbewaarder doorhaling van alle inschrijvingen en overschrijvingen, die op het toegewezen goed, ten laste van beslagene bestaan, mede van de inschrijving die krachtens artikel 35 van de hypotheecaire wet van 16 december 1851 werd genomen.

Artikel 1654

De bepalingen van dit hoofdstuk zijn van toepassing op de rangregeling, geopend na een verkoop die van rechtswege overwijzing van de prijs ten behoeve van de ingeschreven schuldeisers medebrenkt.

De bepalingen van dit hoofdstuk zijn van toepassing op de rangregeling, geopend na een verkoop die van rechtswege overwijzing van de prijs ten behoeve van de ingeschreven schuldeisers medebrenkt.

André DE BOUNGNE
Doctor in de rechten
Notaris

RECHTSPRAAK

HOF VAN CASSATIE.

2e Kamer. — 5 oktober 1970.

Voorzitter: M. Belpaire.

Raadsheer-verslaggever: M. de Vreese.
Advocaat-generaal: M. Dumon.

Vonnissen en arresten. — Motivering. — Vermelding der wetsbepalingen die een straf bepalen.

De vonnissen en arresten van veroordeling in strafzaken, moeten om in rechte met redenen te zijn omkleed, niet slechts de wetsbepalingen vermelden waarin de bestanddelen van het misdrijf zijn omschreven, maar ook de wetsbepalingen die een straf bepalen.

Denutte t./ Vercoutere e.a.

Gelet op het bestreden arrest, op 26 november 1969 door het Hof van beroep te Gent gewezen;

1. Wat betreft de voorziening van eiseres als rechtstreeks gedaagde:

A. In zover de voorziening de beslissing bedoelt gewezen over de strafvordering:

Over het middel ambtshalve afgeleid uit de schending van artikel 97 van de Grondwet:

Overwegende dat de vonnissen en arresten van veroordeling in strafzaken, om in rechte met redenen te zijn omkleed, niet slechts de wetsbepalingen moeten vermelden waarin de bestanddelen van het misdrijf zijn omschreven, maar ook de wetsbepalingen moeten vermelden die een straf bepalen;

Overwegende dat het arrest, hetwelk eiseres veroordeelt wegens inbreuk op artikel 27 van het koninklijk besluit van 14 maart 1968 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer, de wetsbepaling vermeldt welke de bestanddelen van het misdrijf omschrijft, maar nalaat een wetsbepaling te vermelden die een straf bepaalt;

Dat het arrest dienvolgens niet wettelijk is gemotiveerd;

B. In zover de voorziening de beslissing bedoelt gewezen over de door verweerder Verfaillie tegen eiseres ingestelde burgerlijke vordering :

Overwegende dat de vernietiging van de beslissing over de strafvordering de vernietiging met zich brengt van de beslissing over de burgerlijke vordering die het gevolg is van de eerste ;

II. Wat betreft de voorziening van eiseres als burgerlijke partij :

Overwegende dat uit geen enkel stuk waarop het Hof acht vermag te slaan blijkt dat eiseres, burgerlijke partij, de voorziening heeft betekend aan de partij tegen wie ze gericht is ;

Dat de voorziening dienvolgens niet ontvankelijk is ;

Om die redenen,

Vernietigt het bestreden arrest doch alleen in zover het uitspraak doet over de tegen eiseres ingestelde strafvordering, over de door verweerder Verfaillie tegen eiseres ingestelde burgerlijke vordering en over de aan die vorderingen verbonden kosten ;

Beveelt dat melding van dit arrest zal worden gemaakt op de kant van de gedeeltelijk vernietigde beslissing ;

Veroordeelt verweerder Verfaillie in de helft van de kosten ;

Veroordeelt eiseres in de overige kosten ;

Verwijst de aldus beperkte zaak naar het Hof van beroep te Brussel.

HOF VAN CASSATIE.

1e Kamer. — 5 februari 1971.

Voorzitter : M. Wauters.

Raadsheer-verslaggever : M. Naulaerts.

Eerste advocaat-generaal : M. Mahaux.

Advocaat : Mr. Struye.

1. Binnenscheepvaart. — Stuwen van de lading. — Toezicht van de schipper. — Veiligheid van het schip en van de lading. — Bijzondere voorzorgen. — Eigenaardigheden van de lading. — Instructies van de inlader.
2. Bewijs. — Handelsverbintenissen. — Vermoedens. — Expertise waarin een partij niet betrokken was.

1. Het toezicht over het stuwen, waartoe de schipper gehouden is ingevolge art. 8 van de wet van 5 mei 1936 op de rivierbevrachting, heeft niet alleen de veiligheid van het schip maar ook die van de lading tot voorwerp.

Van de schipper kan evenwel niet worden geëist dat hij de eigenaardigheden van alle koopwaren zou kennen die hem ter inlading wordend aangeboden, alsmede de bijzondere voorzorgen welke bij het stuwen van particuliere koopwaren dienen genomen te worden. Het behoort de inlader hem dienaangaande de nodige instructies te geven.

2. De handelsverbintenissen mogen door alle bewijsmiddelen, namelijk door vermoedens, bewezen worden. Wanneer het bestreden arrest beslist dat het verslag van de buiten de aanwezigheid van eiseres aangestelde deskundige tegenover eiseres « bij wijze van inlichting » mag gebruikt worden, bedoelt het daardoor kennelijk dat, hoewel dit verslag eiseres niet als een regelmatig op tegenspraak gemaakt expertiseverslag kan worden tegengeworpen, het nochtans als vermoeden kan gelden,

wegens de door het arrest vermelde bijzondere omstandigheden waarin het werd opgemaakt.

C.V. Noord-Natie t/ N.V. Le Rhin en Abel.

Gelet op het bestreden arrest, op 14 november 1969 door het hof van beroep te Brussel gewezen ;

Over het tweede middel, afgeleid uit de schending van de artikelen 8 van de wet van 5 mei 1936 op de rivierbevrachting en 97 van de Grondwet,

doordat het bestreden arrest, na vastgesteld te hebben dat de breukschade te wijten was aan een ongeschikte stuwing door eiseres, van de steenplaten in de ruimen van het schip waarvan verweerder eigenaar is, en namelijk aan een overdreven helling van de op kant gestuwde platen, beslist dat eiseres die gelast was met de lading en stuwage. uitsluitend en voor het geheel aansprakelijk is voor de schade en dat verweerder in zijn hoedanigheid van schipper geen enkele aansprakelijkheid draagt, en deze beslissingen grondt op de overweging dat volgens artikel 8 van de wet van 5 mei 1936 het toezicht van de schipper, dat beperkt is tot de werkzaamheden die verband houden met de veiligheid, het evenwicht en de zeewaardigheid van het vaartuig, geenszins de stouwer van aansprakelijkheid kan bevrijden voor fouten die hem eigen zijn,

terwijl, integendeel, krachtens artikel 8, het toezicht van de schipper, en bijgevolg zijn aansprakelijkheid, geenszins beperkt is tot de werkzaamheden die verband houden met de veiligheid van het vaartuig, doch zich ook over de werkzaamheden die verband houden met de veiligheid van de vervoerde goederen moet uitoefenen.

terwijl, alleszins, het feit dat « het toezicht van de schipper geenszins de stouwer, zijnde eiseres, van aansprakelijkheid kon bevrijden voor fouten die hem eigen zijn », het arrest niet kon rechtvaardigen, in zover het beslist dat verweerder geen enkele aansprakelijkheid draagt wegens onvoldoend toezicht ; zodat het arrest niet wettelijk gemotiveerd is, naar luid van de artikelen 97 van de Grondwet en 1382 van het Burgerlijk Wetboek :

Overwegende dat het arrest vaststelt dat de breukschade, welke in de bestemmingshaven aan een per binnenschip vervoerde lading Noorse steenplaten geconstateerd werd. te wijten is aan een verkeerde stuwage ;

Overwegende dat het toezicht over het stuwen, waartoe de schipper gehouden is ingevolge artikel 8 van de wet van 5 mei 1936 op de rivierbevrachting, niet alleen de veiligheid van het schip maar ook die van de lading tot voorwerp heeft ;

Dat van de schipper evenwel niet kan worden geëist dat hij eigenaardigheden van alle koopwaren zou kennen die hem ter inlading worden aangeboden, alsmede de bijzondere voorzorgen welke hij bij het stuwen van particuliere koopwaren dienen genomen te worden ; dat het de inlader behoort hem dienaangaande de nodige instructies te geven ;

Overwegende dat derhalve, zo het arrest ten onrechte het toezicht van de schipper beperkt tot de werkzaamheden die verband houden met de veiligheid, het evenwicht en de zeewaardigheid van het schip, het dispositief ervan nochtans wettelijk gerechtvaardigd is door de niet bestreden overweging dat van verweerder niet kon verwacht worden dat hij het gewicht en de beperkte vastheid van speciale steenplaten van Noorse afkomst zou kennen ;

Dat het middel, dat tegen een overtollige reden van het arrest gericht is, bij gebrek aan belang niet ontvankelijk is ;

Over het eertse middel, afgeleid uit de schending van artikel 97 van de Grondwet,

doordat het bestreden arrest beslist dat verweerder geen fout begaan heeft in oorzakelijk verband met de schade door verweester geleden ten gevolge van de ongeschikte stuwning van Noorse platen op het schip « Marguy », dat eiseres aansprakelijk is voor de verkeerde stuwage, en dienvolgens de eis tot schadevergoeding van verweester tegen verweerder ongegrond verklaart en eiseres uitsluitend en voor het geheel aansprakelijk verklaart en haar veroordeelt om schadevergoeding aan verweester te betalen, zonder de conclusie van eiseres te beantwoorden, in zover zij staande hield dat de eis tot schadevergoeding tegen haar ingeleid ongegrond was, onder meer om de redenen: 1. dat verweester op 12 november 1964 al haar grieven toeschreef aan de schipper Abel, verweerder, die nooit antwoordde, en dat bij deze brief verweester de gehele aansprakelijkheid voor de schade aan de lading ten laste legde van de schipper en expliciet ontkende dat eiseres gedeeltelijk aansprakelijk was voor de schade, 2. dat de schade tegensprekelijk voor het vertrek van het schip had moeten geschieden en niet na de reis Antwerpen-Lyon.

terwijl, om naar luid van artikel 97 van de Grondwet wettelijk gemotiveerd te zijn, de gerechtelijke beslissingen al de door de partijen in regelmatig neergelegde conclusies ingeroepen middelen en excepties moeten beantwoorden;

terwijl, minstens, uit de bewoordingen van het arrest onmogelijk kan uitgemaakt worden of het arrest in feite heeft willen beslissen dat het niet juist is dat bij brief van 12 november 1964 verweester verklaard heeft dat verweerder alleen aansprakelijk was voor de schade en bekend had dat eiseres daarvoor niet zelfs gedeeltelijk aansprakelijk was, dan wel of het in rechte heeft willen beslissen dat, ondanks deze verklaring en bekentenis, verweester gerechtigd was om van eiseres schadevergoeding te eisen,

terwijl de onduidelijkheid en dubbelzinnigheid van deze motivering het Hof in de onmogelijkheid stellen zijn controle uit te oefenen over de wettelijkheid van het arrest en met het gebrek aan de door artikel 97 van de Grondwet vereiste motivering gelijkstaan:

Overwegende dat het arrest na, om de in het antwoord op het tweede middel vermelde reden, wettelijk te hebben beslist dat verweerder voor de averij niet aansprakelijk was op grond van artikel 8 van de wet van 5 mei 1936, geen nader antwoord diende te verstrekken op de conclusie waarbij eiseres beweerde dat verweester op 12 november 1964 al haar grieven « schreef » aan de schipper die nooit antwoordde;

Dat het evenmin een onverstaanbare conclusie diende te beantwoorden volgens welke « de schade tegensprekelijk voor het vertrek van het schip had moeten geschieden »;

Dat het middel feitelijke grondslag mist;

Over het derde middel, afgeleid uit de schending van de artikelen 1315, 1316, 1319, 1320, 1322 van het Burgerlijk Wetboek, 302 tot 322, en meer bepaald, 310. 315, 317 van het Wetboek van Burgerlijke rechtsvordering en 97 van de Grondwet,

doordat, na vastgesteld te hebben dat de deskundige aangesteld werd, op verzoek van de bestemming der goederen, door de Voorzitter van de Rechtbank van koop-handel te Lyon en dat eiseres de verrichtingen van dit deskundig onderzoek niet heeft bijgewoond, en zonder te ontkennen dat, zoals eiseres het in haar conclusie staande hield, « eiseres totaal vreemd is gebleven aan de procédure te Lyon alsook aan de bepaling van de forfaitaire vergoeding », dat « deze procedure niet aan eiseres tegenstelbaar is », en dat de Franse deskundige niet bevoegd was om over de zaak advies te geven voor zo-

veel het de inlading te Antwerpen betrof, het arrest beslist dat het omstandig en welgemotiveerd verslag van de « expert » tegenover eiseres bij wijze van inlichting mocht gebruikt worden, des te meer daar die expert in kennis werd gebracht van haar verweersopmerkingen en ermee rekening heeft gehouden alvorens te besluiten », doch verder zijn beslissing nopens de oorzaak van de schade en de aansprakelijkheid van eiseres enkel en alleen steunt op « de bevindingen van de deskundige »,

terwijl, eerste onderdeel, het tegenstrijdig is enerzijds te beslissen dat het deskundigenverslag als inlichting tegenover eiseres kan gebruikt worden en anderzijds dit verslag als enig en afdoend bewijsmiddel van de gegrondheid van de vordering van verweester tegen eiseres te gebruiken en deze strijdigheid met het gebrek aan de door artikel 97 van de Grondwet vereiste motivering gelijkstaat;

tweede onderdeel, volgens artikel 1315 van het Burgerlijk Wetboek, verweester de gegrondheid van haar vordering moest bewijzen en, volgens de artikelen 1316 en volgende van het Burgerlijk Wetboek, dit bewijs slechts kon bijbrengen door een van de in deze artikelen bedoelde bewijsmiddelen,

terwijl een onregelmatig gehouden en alleszins een tegenover een partij niet tegenstelbaar deskundigenonderzoek geen wettelijk bewijsmiddel is,

terwijl een eenvoudige inlichting andere bewijselementen kan versterken of bevestigen, doch op zich zelf geen wettelijk bewijsmiddel uitmaakt, zodat het arrest de vordering van verweester niet gegrond kon verklaren, zonder de ingeroepen artikelen betreffende het bewijs en de expertise te schenden:

Overwegende dat uit artikel 25 van het Wetboek van koop-handel volgt dat de handelsverbintenissen door alle bewijsmiddelen, namelijk door vermoedens, bewezen mogen worden;

Overwegende dat, wanneer het arrest beslist dat het verslag van de te Lyon buiten de aanwezigheid van eiseres aangestelde deskundige tegenover eiseres « bij wijze van inlichting » mag gebruikt worden, het daardoor kennelijk bedoelt dat, hoewel dit verslag eiseres niet als een regelmatig op tegenspraak gewezen expertisEVERSLAG kan worden tegengeworpen, het nochtans als vermoeden kan gelden, wegens de door het arrest vermelde bijzondere omstandigheden waarin het werd opgemaakt;

Dat het middel, uitgaande van een verkeerde uitlegging van het arrest, feitelijke grondslag mist;

Om die redenen:

Verwerpt de voorziening;

Veroordeelt eiseres in de kosten.

NOOT. — Zie het bestreden arrest van het Hof van Beroep te Brussel van 14 november 1969, R.W. 1969-70, 725.

ARBEIDSHOF TE BRUSSEL.

Afdeling: Antwerpen.

3e Kamer. — 29 maart 1971.

Voorzitter: Mr. E. Van den Berghe.

Raadsheren: MM. Trekker en Boeykens.

Advocaat: Mr. Paul Pollet.

Bediendekontract. — Jaarlijkse wedde boven 180.000 fr. — Toepassing van art. 35. — Geen onderwerping aan de wet op het bediendenkontract. — Onderwerping aan de

beslissing van het Nationaal Paritair Comité. — Overeenkomst met minimum wettelijk opzegtermijn. — Geldigheid ingevolge art. 15/1. — Gebruikelijke tussenkomst van de rechter zo het minimum niet geëerbiedigd wordt ingevolge art. 15/2.

Een bediendekontract waarvan de jaarlijkse wedde 180.000 frank overschrijdt, valt ingevolge art. 35 van de wet op het bediendencontract buiten de bepalingen van deze wet, maar is onderworpen aan de beslissing van het Nationaal Paritair Comité van 22 februari 1968, bij K.B. bindend verklaard.

Dienvolgens is de bediende gerechtigd aanspraak te maken op bijkomend loon en bijhoorigheden.

Een overeenkomst tussen partijen gesloten die het minimum van de opzegtermijn voorzien bij art. 15/1 eerbiedigt, is volledig geldig.

Op grond van art. 15/2 is het duidelijk dat de overeenkomst primeert en de rechter slechts in tweede instantie zal moeten optreden wanneer de vastgestelde opzegtermijn lager zou liggen dan het wettelijk voorzien minimum van art. 15/1.

N.V. Van Meerbeeck t./Gérard Geuskens.

Gezien het tegensprekelijk vonnis van het Arbeidsrecht van Antwerpen, kamer voor bedienden. dd. 12 maart 1970.

Gezien de akte van beroep dd. 9 april 1970, betekend door gerechtsdeurwaarder Adolphe Schnaphauf te Antwerpen.

Gezien het incidenteel beroep, ingesteld bij besluiten neergelegd door gedaagde in hoger beroep, ter griffie van het Arbeidshof op 9 februari 1971.

Nadat het bestaande dienstcontract een einde genomen had op 29 oktober 1968, dagvaardt gedaagde in hoger beroep zijn voormalige werkgever om hem te horen veroordelen tot betaling van de volgende bedragen:

283.220,- fr. bijkomende opzeggingsvergoeding,
12.090,- fr. tekort op betaalde opzeggingsvergoeding,
48.772,- fr. loonsaanpassing,

5.693,- fr. te weinig betaalde vakantievergoeding, vermeerderd met de gerechtelijke intresten en de kosten van het geding alsmede de aflevering van aanvullende bijdragebons V.Z.I. op het bedrag van de loonsaanpassing of betaling van 500,- fr. per ontbrekende bijdragebon.

Het Arbeidsrecht van Antwerpen, kamer voor bedienden, door vonnis d.d. 12 maart 1970. waartegen beroep, kent de gevraagde bedragen toe, evenwel de bijkomende opzeggingsvergoeding herleidende tot 110.110,- fr.

Op het hoofdberoep stelt gedaagde in hoger beroep incidenteel beroep in door zijn besluiten neergelegd ter Griffie van het Arbeidshof op 9 februari 1971, daar waar hij gedeeltelijk werd afgewezen voor het gevorderde bedrag der bijkomende opzeggingsvergoeding, en brengt zijn eis hieromtrent op 173.110,- fr.

Er stellen zich vier problemen: de categorie tot dewelke de werknemer behoorde, en inverband hiermede, zijn eventueel recht op achterstallig loon, op het saldo van de vakantievergoeding, zijn eventueel recht op bijkomende opzeggingsvergoeding, en het eventueel tekort op de genoten 13 maand opzeggingsvergoeding.

Wat nu betreft de categorie: volgens eiseres in hoger beroep was haar bediende slechts hulp-boekhouder en behoorde tot de derde categorie, met het gevolg dat hij zijn volledig loon heeft getrokken alsook zijn volledig vacantiégeld, en dat hij geen aanspraak meer kan maken op enig tekort op de uitbetaalde 13 maanden opzeggings-

vergoeding. Deze stelling wordt door gedaagde in hoger beroep ernstig betwist.

Twee gegevens zijn immers duidelijk: uit de loonstaten blijkt dat eiseres haar vroegere bediende betaald heeft tot september 1965 met de lonen van de vierde categorie. Daarenboven vermeldt het afdankingsbewijs afgeleverd op 31 oktober 1968, uit de hand van eiseres in hoger beroep zelf «dat de Heer Geuskens jarenlang de boekhouding van de firma met grote competentie en in alle eerlijkheid heeft verzorgd...».

De twee feiten, beschouwd als een duidelijke bekentenis in hoofde van eiseres in hoger beroep zelf, leveren het bewijs dat de oorspronkelijke aanlegger ter zake wel behoorde tot de bedienden van de vierde categorie. Hieruit volgt dat laatstgenoemde dan ook het loon had dienen te ontvangen, toekomende aan de bedienden van zijn categorie, en dat het loon, dienend om de opzeggingsvergoeding te bepalen, minstens deze gelijk aan de 13 maanden die werd uitbetaald, dit had moeten zijn van een bediende - vierde categorie.

Uit voorgaande vloeit dan ook voort dat de eis tot het bekomen van 48.772,- fr. achterstallig loon, 12.090,- fr. tekort op de gegeven opzeggingsvergoeding en het daarbij behorend bedrag van 5.693,- fr. bijkomende vakantievergoeding volledig verantwoord is. Hetzelfde dient gezegd over de vordering tot het afleveren van de aanvullende bijdragebons V.Z.I. op de loonsaanpassing.

Hoewel zij de gevorderde bedragen niet betwist, brengt de eiseres in hoger beroep naar voor dat bij onderling akkoord op 28 oktober 1968, bevestigd door brief van 29 oktober daaropvolgend, een einde gesteld werd aan de dienstovereenkomst tussen partijen. Door dit akkoord is gedaagde in hoger beroep gebonden en kan hij niets meer vorderen, meer bepaaldelijk betreffende de loonsaanpassing, meer nog zoals hiernagezegd betreffende een hogere opzeggingsvergoeding dan degene die hij genoten heeft. De rechter zou volgens eiseres in hoger beroep aan de inhoud van deze overeenkomst niets meer mogen wijzigen daar volgens artikel 1134 BWB alle wettig aangegane overeenkomsten te goeder trouw moeten worden ten uitvoer gebracht. Dit te meer, dat het sluiten van dergelijk akkoord voorafgegaan werd door besprekingen, gedurende dewelke gedaagde in hoger beroep volledig zou hebben ingestemd met de inzichten van eiseres in hoger beroep, inzichten bekend door de afdankingsbrief dd. 29 oktober 1968.

Aansluitend op dit schrijven werd op dezelfde datum een eindafrekening opgesteld sluitend met een saldo van 211.563,- fr. die door gedaagde in hoger beroep werd ondertekend bij ontvangst van voormelde som.

Gedaagde in hoger beroep brengt hiertegen in dat naar luid van artikel 23 van de wet op het bediendencontract de kwijting voor saldo van alle rekening door de bediende afgeleverd op het ogenblik dat het contract een einde neemt, voor de bediende niet betekent dat hij van zijn rechten afziet.

Daar echter de jaarlijkse bezoldiging in elk geval boven de 180.000,- fr. komt te liggen, valt het huidige bediendencontract naar luid van artikel 35, buiten de bepalingen van de wet op het bediendencontract, en zou een bediende met een jaarlijkse bezoldiging gelijk aan deze door gedaagde in hoger beroep genoten, niet kunnen terugkomen op de afgesloten overeenkomst. De bepalingen van artikel 23 van de wet op het bediendencontract zijn volgens artikel 35, eerste alinea, niet toepasselijk op de bediendenovereenkomst boven de 180.000,- fr.

Daarentegen staan echter de beslissingen van het N.P.C. van 7 april 1966 en van 21 maart 1967, bindend gemaakt bij K.B. van 12 december 1967, en de beslissing van het N.P.C. van 29 december 1967, bindend gemaakt bij K.B. van 22 februari 1968, geldend tegenover iedereen betrok-

ken in de ondernemingen voor buitenlandse handel en maritieme kantoren, waardoor iedereen en vast de werkgevers gebonden zijn. En uit dien hoofde is de gedaagde in hoger beroep gerechtigd aanspraak te maken op het bijkomend loon, de bijkomende vacatievergoeding en het te weinig betaalde in de opzeggingsvergoeding, met vanzelfsprekend er bij behorend het recht op de aflevering van de sociale bescheiden, desgevallend de schadevergoeding bij niet-aflevering. Bij onderlinge overeenkomst kan immers niet afgeweken worden van de rechten bepaald door een beslissing van een N.P.C., geldig verklaard bij K. B.

Zoals hierboven reeds is gezegd, worden de gevorderde bedragen niet betwist.

Op deze punten is het ingesteld beroep ongegrond.

Wat nu betreft een hogere opzeggingsvergoeding: eiseres in hoger beroep roept de afgesloten overeenkomst met haar bediende in als de wet van partijen, terwijl de bediende van zijn kant inroept dat, naar luid van artikel 23 van de wet op het bediendencontract, deze overeenkomst niet kan betekenen dat hij zou afgezien hebben van zijn rechten, en daarbij nog dat het sluiten van dergelijke overeenkomst zoals deze van 28-29 oktober 1968 hem onder de omstandigheden van de onmiddellijke opzegging van diensten afgedwongen werd, en hij aldus niet met volle wil zich heeft kunnen verbinden.

Zoals hierboven reeds gezegd vallen, volgens artikel 35 van de wet op het bediendencontract, onder de bepalingen van deze wet, de bediendencontracten waarin de overeengekomen jaarlijkse bezoldiging 180.000,- fr. niet te boven gaat.

Ter zake staat vast dat de jaarlijkse bezoldiging (uitbetaling 4e categorie a rato van 16.600,- fr. per maand) de 180.000,- fr. te boven gaat. Gedaagde in hoger beroep kan dus artikel 23 van de wet niet te zijnen voordele inroepen.

Wel is van toepassing, ook wat betreft de contracten boven de jaarlijkse 180.000,- fr. het artikel 15, 2°, dat luidt dat wanneer de jaarlijkse bezoldiging hoger is dan 120.000,- fr. de termijn van opzegging welke door de werkgever in acht moet worden genomen, vastgesteld wordt bij overeenkomst of door de rechter, zonder dat hij lager mag zijn dan de termijnen vastgesteld bij 1° van dit artikel.

Deze minimale wettelijke termijnen bedragen voor een bediende met 17 jaar dienst, zoals gedaagde in hoger beroep, 12 maanden. Er is een overeenkomst tussen partijen afgesloten en bevestigd bij brief van 29 oktober 1968 en deze voorziet als opzeggingspermiijn 13 maanden, dus 1 maand boven het wettelijk minimum.

Op grond van de wettekst (artikel 15, 2°) is het duidelijk dat de overeenkomst primeert en dat de rechter slechts in tweede instantie zal moeten optreden, nl. wanneer de bij overeenkomst vastgestelde opzeggingstermiijn lager zou liggen dan het wettelijk voorziene minimum van artikel 15, 1°. Artikel 15, 2°, maakt geen onderscheid naargelang de overeenkomst gesloten werd op het ogenblik van of na de aanwerving, of zelfs na de betekening van de opzegging. (zie daaroever: Steyaert, Arbeidsovereenkomst bedienden, A.P.R. n° 554; Cass. 5.11.1965, R.W. 1965-66, kol. 1395; Cass. 24.3.1966, Pas. 1967, 1. 957; Arb. Ber. Brussel 22.6.1965, J. T. 1965, bl. 544; Arb. Br. Brussel 23.1.1970, T.S.R. 1970, bl. 169; Arb. Ber. Brussel, 27.1.1970; J.T. 1970, 263; R.P.D.B. v° Contrat de travail et contrat d'emploi, compl. tome III, n° 669; artikel Marcel Taquet et Claude Wantiez, J.T.T. 15 maart 1971).

De op 29 oktober gesloten overeenkomst is volledig geldig en daar waar gedaagde in hoger beroep het bewijs niet levert dat deze overeenkomst zou aangetast zijn door enige nietigheid of door enig gebrek, kan hij geen aanspraak maken op een langere opzeggingstermiijn en een hogere opzeggingsvergoeding dan degene voorzien in de overeenkomst, buiten wat hierboven werd gezegd

over de loonsaanpassing i.v.m. de categorie tot dewelke hij effectief behoorde.

Vandaar ook dat het incidenteel beroep volkomen faalt en als ongegrond dient afgewezen.

Om die redenen :

De derde kamer van het Arbeidshof Brussel, Afdeling Antwerpen;

Gelst op artikel 24 van de wet van 15 juni 1935

Rechtdoende op tegenspraak en alle verdere en andersluidende besluiten verwerpende;

Verklaart het hoofdberoep ontvankelijk en gedeeltelijk gegrond en het incidenteel beroep ontvankelijk doch ongegrond;

Dienvolgens het vonnis waartegen beroep wijzigende en doende wat de eerste rechter had moeten doen, veroordeelt eiseres in hoger beroep tot betaling aan gedaagde in hoger beroep van het bedrag van 12.090 fr. tekort op de opzeggingsvergoeding, 48.772 fr. voor achterstallig loon en 5.693 fr. bijkomende vakantievergoeding, hetzij in het geheel b.m.m. 66.555 fr.; veroordeelt eveneens eiseres in hoger beroep tot aflevering van de aanvullende bijdragebons V.Z.I. binnen de 14 dagen van de betekening van nu af aan en vooralsdan eiseres in hoger beroep tot betaling aan gedaagde in hoger beroep van een bedrag van 500 fr. per ontbrekend document.

Verklaart het overige van de oorspronkelijke eis ongegrond. . . .

HOF VAN BEROEP TE GENT

5e Kamer. — 6 april 1971.

Voorzitter : M. E. Verougstraete.

Raadsheren : MM. De Buck en Lamiroy.

Pleitend : Mrs. Haeck (Gent) en Putman (Kortrijk).

Verzekering « B.A. motorrijtuigen ». — Zware fout. — Art. 24 en 25, 10 van de modelpolis. — Dubbele bestraffing.

1. Het behoort aan de verzekerde het bewijs te leveren van de afwezigheid van oorzakelijk verband (art. 25, 10 van de polis).
2. Door de dubbele bestraffing heeft de strafrechter niet impliciet geoordeeld over het feit dat de dronkenschap geen bestanddeel was van het gebrek aan vooruitzicht of voorzorg, waardoor de lichamelijke letsels zijn voortgevloeid.

Het is niet met zekerheid gebleken :

- a) dat hij het rechtsprobleem betreffende de eendaadse samenloop onder ogen heeft genomen,
 - b) dat hij de principes van de eendaadse samenloop heeft opgevat in de zin van het feit dat de dronkenschap geen bestanddeel zou zijn van het gebrek aan vooruitzicht of voorzorg.
3. Er bestaat immers een andere opinie, volgens dewelke de dronkenschap, omdat ze een voortdurend delikt is dat vóór en onafhankelijk van het ongeval bestaan heeft, niet « eenzelfde feit » als de onopzettelijke slagen en verwondingen kan genoemd worden.

De strafrechter kan zich trouwens ook vergenoegd hebben met de opinie dat de onopzettelijk toegebrachte lichamelijke letsels en de dronkenschap niet « eenzelfde feit » zijn in de gebruikelijke betekenis der termen. De thesis van de verzekerde veronderstelt een juridische redenering die van de gewone betekenis der woorden afwijkt, en niet noodzakelijk door de strafrechter werd ingezien, laat staan dat ze betwistbaar is.

4. De afzonderlijke bestraffing werd soms toegepast om tot een zwaardere beteugeling te komen, precies in gevallen waar het evident oorzakelijk verband tussen dronkenschap en ongeval dergelijke zwaardere beteugeling als aangewezen deed voorkomen (Luik 7.2.1969 R.G.A.R. 1969, n. 8252).

5. Verder zijn de gevallen niet zeldzaam waar de strafrechter het oorzakelijk verband tussen het alcoholverbruik en het ongeval uitdrukkelijk onderstreepte, en niettemin twee straffen uitsprak. Hoe kan dan volgehouden worden dat hij impliciet het tegenovergestelde oordeelde?

Er mag ook gewezen worden op het restrictief karakter van het strafrechterlijk gewijsde op de civiele rechtsmachten, en op het klaarblijkelijk gevaar dat erin bestaat uit strafrechterlijke beslissingen burgerlijke gevolgen af te leiden waaraan de strafrechter waarschijnlijk niet gedacht heeft, te meer daar een van de meest geïnteresseerden geen partij was in het strafgeding.

Union en Phenix espagnol t./ Lechat.

Appellante heeft regelmatig hoger beroep ingesteld tegen het vonnis dd. 14 mei 1970 van de rechtbank van eerste aanleg te Kortrijk.

Appellante heeft tegen geïntimeerde, haar verzekerde, het verhaal uitgeoefend dat voorzien wordt door art. 24 en 25 van de polis voor het geval van in staat van dronkenschap veroorzaakt ongeval.

Over de gevorderde bedragen is er geen betwisting, evenmin over de staat van dronkenschap.

Geïntimeerde stelt ten onrechte voorop dat appellante het bewijs moet leveren dat het ongeval door de staat van dronkenschap veroorzaakt werd. Het is precies het tegenovergestelde. Het is aan geïntimeerde het bewijs te leveren van de afwezigheid van oorzakelijk verband (art. 25, 10 van de polis).

De afwezigheid van oorzakelijk verband vloeit volgens geïntimeerde voort: a) uit het feit dat de correctionele rechtbank, gevat van de twee betichtingen te weten, dronkenschap aan het stuur en onopzettelijke lichamelijke letsels, twee afzonderlijke straffen heeft uitgesproken, b) uit de feitelijke omstandigheden van het ongeval. Geïntimeerde roept nog in dat er geen bewuste risicoverzwarende geweest is. Dit laatste argument is echter niet ter zake dienend, vermits luidens de polis de staat van dronkenschap volstaat om het verhaal te gronden.

A) De dubbele bestraffing.

De thesis van geïntimeerde is dat volgens de strafrechter de dronkenschap geen bestanddeel was van het gebrek aan vooruitzicht of voorzorg, waaruit de lichamelijke letsels zijn voortgevloeid.

Dit werd nochtans door de strafrechter noch expliciet noch impliciet geoordeeld.

De strafrechter zou dit impliciet geoordeeld hebben indien — quod non — met zekerheid gebleken was:

a) dat hij het rechtsprobleem betreffende de eendaadse samenloop onder ogen heeft genomen.

Het volstaat immers niet dat de strafrechter iets had moeten denken; « Il faut encore rechercher ce qu'il a réellement dit » (Trousse, Rev. Dr. Pénal 1966/67 bl. 707).

b) dat hij de principes van de eendaadse samenloop in de door geïntimeerde voorgehouden zin heeft opgevat. Welnu dit staat geenszins vast. Er bestaat immers een andere opinie, volgens dewelke de dronkenschap, omdat ze een voortdurend delikt is dat vóór en onafhankelijk van het ongeval bestaan heeft, niet « eenzelfde feit » als de onopzettelijke slagen en verwondingen kan genoemd

worden. En dat deze opinie niet ganz onredelijk is blijkt uit het feit dat ze door eminente rechtsschrijvers verdedigd werd, en dit spijs de andersluidende rechtspraak van het Hof van Cassatie (Dekkers, Rev. crit. 1970, p. 316). De strafrechter kan zich trouwens ook vergenoegd hebben met de opinie dat de onopzettelijk toegebrachte lichamelijke letsels en de dronkenschap niet « eenzelfde feit » zijn in de gebruikelijke betekenis der termen. De thesis van geïntimeerde veronderstelt een juridische redenering die van de gewone betekenis der woorden afwijkt, en niet noodzakelijk door de strafrechter werd ingezien, laat staan dat ze betwistbaar is.

Nog andere beschouwingen kunnen tegen de thesis van geïntimeerde naar voor gebracht worden.

De afzonderlijke bestraffing werd soms toegepast om tot een zwaardere beteugeling te komen, precies in gevallen waar het evident oorzakelijk verband tussen dronkenschap en ongeval dergelijke zwaardere beteugeling als aangewezen deed voorkomen (Luik 7.2.1969 R.G.A.R. 1969, n. 8252).

Verder zijn de gevallen niet zeldzaam waar de strafrechter het oorzakelijk verband tussen het alcoholverbruik en het ongeval uitdrukkelijk onderstreepte, en niettemin twee straffen uitsprak. Hoe kan dan volgehouden worden dat hij impliciet het tegenovergestelde oordeelde?

Er mag ook gewezen worden op het restrictief karakter van het strafrechterlijk gewijsde op de civiele rechtsmachten, en op het klaarblijkelijk gevaar dat erin bestaat uit strafrechterlijke beslissingen burgerlijke gevolgen af te leiden waaraan de strafrechter waarschijnlijk niet gedacht heeft, te meer daar een van de meest geïnteresseerden geen partij was in het strafgeding.

B) De omstandigheden van het ongeval.

De verbalisanten hebben vastgesteld dat geïntimeerde in « kennelijke staat van dronkenschap » was. Een bloedstaal werd ongeveer twee uur na het ongeval afgenomen. De analyse gaf 2 ‰, met tijdscorrectie 2,3 ‰. Het klinisch onderzoek vermeldt duidelijke tekenen van dronkenschap: zeer wankelbare gang, spraak niet normaal, tachycardie, mydriasis, beven van tong en vingers.

Het ongeval is gebeurd in een 7,16 meter brede straat. Geïntimeerde moest een tegenligger kruisen die pas een gestationeerde wagen had voorbijgestoken. Hij verklaarde dat hem hierdoor te weinig plaats om te kruisen werd overgelaten, dat hij geremd heeft, geslipt is, en aldus met zijn tegenligger in botsing is gekomen. Het deskundig onderzoek heeft echter bewezen dat die tegenligger de rechter helft van de straat bereed. Er was dus voor geïntimeerde ruimte genoeg om veilig te kruisen, en de frontale botsing, met een impactbreedte van 60 cm., zou zeker niet gebeurd zijn indien hij over een normale stuurvaardigheid had beschikt.

Hetzelfde deskundig onderzoek heeft ook bewezen dat geïntimeerde's wagen, die zijn tegenligger meer dan vier meter achteruitgeworpen heeft, aan een snelheid reed die ongeveer 30 km./u. hoger lag dan deze van de tegenligger.

Vermoedelijk is er dus ook overdreven snelheid geweest, minstens overdreven snelheid inachtgenomen de wankel toestand van de bestuurder.

Uit dit alles volgt dat geïntimeerde het bewijs niet geleverd heeft dat de staat van dronkenschap waarin hij zich bevond in geen oorzakelijk verband zou staan met het ongeval. Wel integendeel: uit de omstandigheden van het ongeval is dit oorzakelijk verband duidelijk gebleken.

Om deze redenen,

Het Hof,

Gelet op artikel 24 van de Wet van 15 juni 1935, Verklaart het hoger beroep ontvankelijk en gegrond; Doet het bestreden vonnis te niet; opnieuw wijzend: Veroordeelt geïntimeerde om aan appellante te betalen 688.669 fr en 3.250 frank, met de compensatoire rente op elke fractionele betaling van af haar datum en de gerechtelijke rente.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE ANTWERPEN.

1e Kamer. — 18 maart 1971.

Voorzitter: M. Wildiers.

Rechters: MM. Massa en Hernould.

Advocaten: Mrs. Van Lennep en Speyer.

Gerechtelijk Wetboek. — Beslagrechter. — Bevoegdheid.

Aan verweerster was op grond van art. 212 B.W. een alimentatiegeld toegekend dat zou opeisbaar zijn zolang het huwelijk niet ontbonden was door de voltrekking van de echtscheiding. Na de overschrijving van de echtscheiding liet verweerster nog beslag leggen voor na de overschrijving vervallen alimentatiegeld. Eiser vordert voor de burgerlijke rechtbank de nietigverklaring van dit beslag met schadevergoeding, maar gedaagde beweert dat de beslagrechter bevoegd is.

Behoudens de bij de wet bepaalde uitzonderingen, is de beoordeling over het bestaan van rechten aan de bevoegdheid van de beslagrechter onttrokken. Vaststellend dat de alimentatieplicht vervallen was, spreekt de burgerlijke rechtbank, na zich bevoegd verklaard te hebben, de nietigheid van het beslag uit en veroordeelt ze verweerster tot een schadevergoeding.

Franssens t./Vercauteren.

Overwegende dat bij eksploot van gerechtsdeurwaarder De Ridder, ten verzoeken van verweerster, op 15 oktober 1970 aan eiser bevel werd gedaan hoofdzakelijk tot betaling van 10.000 fr. als achterstallig onderhoudsgeld voor de maand oktober 1970 dat, ingevolge de arresten van het Hof van Beroep te Brussel dd° 5 november 1969 en 15 september 1970 verschuldigd was op grond van artikel 212 B.W.; dat aan dit bevel gevolg werd gegeven door betaling op 27 oktober 1970;

Overwegende dat op dezelfde gronden, bij eksploot van dezelfde gerechtsdeurwaarder op 24 november 1970 aan eiser bevel werd gedaan hoofdzakelijk tot betaling van 10.000 fr. als achterstallig onderhoudsgeld voor de maand november 1970; dat op dit bevel geen betaling volgde en dat op 3 december 1970 door gerechtsdeurwaarder De Ridder uitvoerend beslag gelegd werd op de inboedel in de woning van eiser;

Overwegende dat inmiddels de onderhoudsplicht van eiser, voorzien door artikel 212 B.W., vervallen was doordat de door verweerster bekomen echtscheiding op 20 oktober 1970 overgeschreven werd ingevolge haar verzoek aan de ambtenaar van de burgerlijke stand dd° 12 oktober 1970;

Overwegende dat volgens de termen van de dagvaarding « de uitvoering derhalve vermetel en zonder recht is of met misbruik van recht en teruggave dient bevolen te worden van wat onrechtmatig werd gevorderd en betaald onder dwang »; dat de eis er toe strekt « te horen zeggen voor recht dat de betekening en uitvoering van het arrest van het Hof van Beroep te Brussel van 15 september 1970 nietig en van onwaarde zijn en gedaan met het inzicht te schaden; dienvolgens gedaagde te horen veroordelen terug te betalen wat onrechtmatig werd gevorderd en ontvan-

gen; haar bovendien te horen veroordelen tot betaling van een schadevergoeding van 50.000 fr. »;

Overwegende dat eiser in besluiten zijn vordering uitbreidt tot een bijkomende vraag tot schadevergoeding van 25.000 fr., gesteund op het feit dat verweerster het echtscheidingsvonnis deed overschrijven zonder daarvan aanzegging te doen zoals voorzien door art. 1275 G.W.B.; dat, volgens deze besluiten « die verzwijging opzettelijk was of minstens van zware fout getuigt en vermoedelijk bedrieglijk om haar man in de waan te laten dat hij gevolg moest geven aan de veroordeling tijdens het geding voorlopig onderhoudsgeld te betalen, in de waan zijnde dat hij nog gehuwd was »;

Bevoegdheid:

Overwegende dat verweerster vordert dan de rechtbank zich onbevoegd zou verklaren, omdat de vordering, volgens haar, onbetwistbaar past binnen het kader van de artikels 1395, 1396 en 1498 van het Gerechtelijk Wetboek en dus tot de bevoegdheid van de heer Beslagrechter behoort;

Overwegende dat volgens art. 1395 al. 1 G.W.B. inderdaad alle vorderingen betreffende bewarende beslagen en middelen tot tenuitvoerligging wel voor de beslagrechter gebracht worden, doch dat het tweede lid van dit artikel stelt dat « deze vorderingen worden ingesteld en behandeld zoals in kort geding »;

Overwegende dat het Gerechtelijk Wetboek onder de titel (VI boek II Deel IV): « Inleiding en behandeling van de vordering in kort geding » bepaalt dat de beschikkingen in kort geding geen nadeel toebrengen aan de zaak zelf (art. 1039 G.W.B.);

Overwegende dat naar dit beginsel — overgenomen uit het Wetboek van Burgerlijke Rechtspleging (art. 809) — de beoordeling over het bestaan van rechten onttrokken is aan de bevoegdheid van de rechter in kort geding (Cass. 15.11.1923 Pas. 1924 I 28; Verslag Kon. Comm. Van Reepinghen blz. 235 — De Page. dl. III nr. 952);

Overwegende dat bepaalde, door de wet gestelde uitzonderingen hierop, deze regel overigens laten bestaan;

Overwegende dat de rechtbank, en niet de beslagrechter derhalve bevoegd is kennis te nemen van huidige geschil betreffende het recht op schadevergoeding;

Uitbreiding van de eis:

Overwegende dat — waar de bijkomende schadevergoeding geëist wordt wegens het gemis aan aanzegging zoals bepaald door art. 1275 pr. 2 G.W.B. en waar de oorspronkelijke vordering gesteund was op het beweerd feit van de onrechtmatige uitvoering — men zou kunnen volhouden dat dit eerste element slechts een etiologische faktor is van het tweede;

Overwegende dat, indien beide elementen aldus slechts als onderscheiden factoren van één schadeverwekkend feit aangezien worden, er enerzijds geen spraak zou zijn van uitbreiding van de vordering, doch dat er dan anderzijds geen afzonderlijke rechtsgrond zou bestaan voor een hogere schadevergoeding;

Overwegende dat, indien men, zoals eiser dit doet, deze factoren als afzonderlijke schadeberokkenende feiten beschouwt, de uitbreiding van de vordering niet kan ontvangen worden, daar zij berust op een feit dat niet in de dagvaarding aangevoerd wordt;

Ten gronde:

Overwegende dat het arrest van het Hof van Beroep te Brussel dd° 15 september 1970, door te zeggen « dat voormeld alimentatiegeld opeisbaar is en blijft tot zolang het huwelijk niet ontbonden is door de voltrekking van de

echtscheiding», impliciet oordeelde dat de alimentatieplicht, voorzien door art. 212 B.W., verviel bij de overschrijving van het vonnis van echtscheiding;

Overwegende dat het vonnis van echtscheiding overgeschreven werd op 20 oktober 1970; dat de daden van tenuitvoerlegging van 15 oktober 1970 derhalve wél — doch deze van 24 november en 3 december 1970 niet rechtsgeldig waren;

Overwegende dat verweerster in besluiten toegeeft dat, na ontvangst op 27 oktober 1970 van het bericht van overschrijving van het echtscheidingsvonnis, vergeten werd de deurwaarder te verwittigen dat hij niet verder moest uitvoeren;

Overwegende dat de fout aldus vaststaat, doch dat er geen materiële schade bewezen is; dat er ingevolge de akten van uitvoering van 24 november en 3 december 1970 geen betalingen werden gedaan;

Overwegende dat niet bewezen wordt dat de betekening en het beslag plaats hadden op een wijze waarop de faam van eiser in zijn milieu aangetast werd;

Overwegende dat echter wel dient aangenomen te worden dat het beslag in de gegeven omstandigheden van aard was om eiser in zijn rechtsgevoel te krenken; dat de daaruit spruitende morele schade moet vergoed worden onder de vorm van een morele genoegdoening;

Om die redenen,

De Rechtbank,

Rechtdoende op tegenspraak;
Na erover beraadslaagd te hebben;
Alle andere en strijdige conclusies verwerpend;
Verklaart zich bevoegd om kennis te nemen van de vordering zoals zij in de dagvaarding is omschreven.
Verklaart deze vordering ontvankelijk en in de hiernabepaalde mate gegrond:

Zegt voor recht dat de betekening en uitvoering op 24 november en 3 december 1970 van het arrest van het Hof van Beroep te Brussel dd° 15 september 1970, nietig zijn.

Veroordeelt verweerster om aan eiser 1 fr. te betalen ten titel van schadevergoeding, te vermeerderen met de gerechtelijke intresten.

Verklaart de vordering, in zover zij uitgebreid werd bij besluiten van eiser, neergelegd ter griffie op 8 januari 1971, onontvankelijk.

Veroordeelt verweerster tot de kosten van het geding.
Wijst eiser af van het overige van zijn vordering.

CORRECTIONELE RECHTBANK TE DENDERMONDE

9e Kamer. — 25 maart 1971.

Alleen sprekend rechter: M. Ch. Hoorens.

Substituut-procureur des Konings: M. Van Gijssel.

1. Huiszoeking. — Nacht. — Bezoek van echtgenote aan veldwachter ten einde optreden in het echtelijk huis in verband met haar door de man opzettelijk toegebrachte slagen. — Geen oproep van uit de plaats der feiten. — Doch verzoek tot toegang ervan van hoofd van het huis.
2. Wettelijkheid van dergelijke huiszoeking bij nacht.
3. Bevoegdheid tot optreden echter voorbehouden aan bepaalde magistraten en officieren van gerechtelijke politie, hulpofficieren van de procureur des Konings.
4. Veldwachter niet bekleed met dergelijke hoedanigheid inzake de in casu gepleegde misdrijven.
5. Onwettige huiszoeking. — Vaststellingen gedaan en bekentenissen afgelegd of uitgelokt ten gevolge van deze

huiszoeking dienvolgens ongeldig bewijs voor veroordeling.

1. Het bezoek gebracht bij nacht door een gehuwde vrouw ten huize van de veldwachter van de gemeente wegens haar door haar echtgenoot opzettelijk toegebrachte slagen en met verzoek haar terstond naar haar woning te vergezellen met het oog op vaststellingen en ondervraging van de aangeklaagde echtgenoot, kan niet beschouwd worden als een oproep vanuit de plaats van het gebeuren, oproep die steeds de fysieke aanwezigheid in die plaats veronderstelt van de persoon van wie de oproep uitgaat.

Het ingaan door de veldwachter op het verzoek van de echtgenote met het hierboven bepaald doel, geldt evenwel als een huiszoeking bij nacht op initiatief van het hoofd van het huis, zoals voorzien bij de artikelen 46 en 49 van het W. Sv. Zowel de echtgenote als de echtgenoot met wie zij onder hetzelfde dak samenwoont heeft immers de hoedanigheid van hoofd van het huis en is derhalve ertoe gerechtigd een afzonderlijk verzoek te richten aan de daartoe bevoegde overheid om in de echtelijke verblijfplaats tot huiszoeking over te gaan.

2. Daar de «persoon die het werkelijk genot heeft van de plaats» met het «hoofd van het huis» dient te worden gelijkgesteld, is dergelijke huiszoeking, op grond van het artikel 1-3 van de wet van 7 juni 1969, ook bij nacht, d.i. tussen 21 uur en 5 uur, wettelijk.
3. Huiszoeking bij nacht op verzoek van het hoofd van het huis mag echter enkel verricht worden door degenen die daartoe gemachtigd werden ingeval van betrapping op heterdaad, met name de procureur des Konings, de onderzoeksrechter of de officieren van gerechtelijke politie, hulpofficieren van de procureur des Konings; deze bevoegdheid is van stipte interpretatie, en mag niet uitgebreid worden tot politieambtenaren welke voormelde hoedanigheid slechts in de door de wet bepaalde omstandigheden bezitten.
4. De veldwachter heeft slechts de hoedanigheid en de machten van officier van gerechtelijke politie t.o.v. het opsporen en vaststellen van wanbedrijven en overtredingen tegen de land- en boseigendommen, en derhalve slechts een beperkte macht tot huiszoeking, en dan nog mits medewerking van de vrederechter, de politiecommissaris of de burgemeester. Zonder bevoegdheid is hij om, op verzoek van het hoofd van het huis, bij nacht een private woning te betreden met het oog op vaststellingen in verband met het opzettelijk toebrengen van slagen.
5. Dienvolgens kunnen de door de veldwachter in dergelijke voorwaarden en omstandigheden gedane vaststellingen, ondervragingen en uitgelokte bekentenissen, zowel wat betreft opzettelijk toegebrachte slagen als ten oorzake van smaad, wederspansigheid en dronkenschap aan het stuur, niet tot bewijs gelden van deze misdrijven voor een veroordeling van de man.

O.M. t./ Van Driessche Cyriel.

Overwegende dat de telasteleggingen sub, litt. C en D samenhangend zijn met de telasteleggingen A en B;

Overwegende dat uit de bundel blijkt dat de verbalisant Monsieur de 7e januari 1970 omstreeks 23.45 uur in zijn woning bezoek ontving van Guetens Alice, echtgenote van beklagde, welke hem verzocht haar naar huis te vergezellen, gezien zij slagen had gekregen van haar echtgenoot.

Overwegende dat de verbalisant in zijn P.V. noteert, dat hij in de achterkeuken van de woning van beklagde ging, waar hij vaststelde, dat op de vloer glasscherven lagen, alsmede een biefstuk. Dat hieruit blijkt dat de verbalisant onmiddellijk overging tot vaststellingen. Dat hij zich verder naar de slaapkamer van de beklagde begaf wijl hij

terstond beklaagde vragen begon te stellen en hierbij dadelijk op het verzet van deze laatste stuitte. Dat beklaagde hem verklaarde dat hij geen zaken had in zijn gezin.

Overwegende dat beklaagde thans voorhoudt dat de verbalisant door zich toegang te verschaffen tot zijn woning en slaapkamer, waar hij zich inmiddels had teruggetrokken, overging tot een nachtelijke opsporing of huiszoeking, waarvoor hij geen toestemming had gegeven, zodat de te dier gelegenheid gedane vaststellingen nietig zijn.

Overwegende dat normaal het binnentreden van een woning, zelfs voor een ondervraging, in geval van verzet van de bewoner niet mogelijk is zonder huiszoekingsbevel (A.P.R. Huiszoeking en beslag in strafzaken nr. 10, Cass. 20.12.1948, Pas. 1948, I, 737).

Overwegende dat het Openbaar Ministerie de mening is toegedaan dat de verbalisant optrad krachtens de bij art. 1-4° van de wet van 7.6.1969 voorziene uitzondering op het verbod van nachtelijke huiszoeking of opsporing gezien hij optrad ingevolge een oproep van uit de plaats van het gebeuren.

Omdat uit het inleidend P.V. duidelijk blijkt dat de verbalisant optrad ingevolge een bezoek vanwege de echtgenote van beklaagde bij hem thuis, wat niet gelijk te stellen is met een oproep van uit de plaats. Dat een oproep van uit de plaats niet noodzakelijk een hulpgeroep moet zijn en een telefonische oproep eventueel volstaat (dienstnota van de heer Procureur Generaal Matthijs dd. 30.6.69 voorwerp Huiszoeking). Dat oproep van uit de plaats echter steeds de fysische aanwezigheid in die plaats veronderstelt van de persoon van wie de oproep uitgaat.

Overwegende dat men hier echter juridisch staat tegenover een zoeking op initiatief van het hoofd van het huis, zoals voorzien bij art. 46 en 49 van het wetboek van strafvordering;

Overwegende dat op grond van art. 212 van het B.W. zoals gewijzigd door de wet van 30.4.1958, beide echtgenoten de hoedanigheid van hoofd van het huis bezitten en derhalve beiden afzonderlijk gerechtigd zijn om tot de overheid een verzoek te richten om over te gaan tot huiszoeking in de echtelijke verblijfplaats (Cass. 20.10.62, Pas. 1963, I, 283 - La Loi du 7.6.1969 et les Perquisitions nocturnes J.T. 1970, pag. 166 alsmede de voorbereidende werken op deze wet; Verslag van senator Calewaert aan de Senaat jaar 1969, nr. 268, p. 7).

Overwegende dat de term «persoon die het werkelijk genot heeft van de plaats» dient gelijkgesteld met de term «hoofd van het huis» (zelfde verslag p. 8) zodat dergelijke huiszoekingen ingevolge art. 1, 3° van de wet van 7.6.1969 ook bij nacht namelijk tussen 9 uur 's avonds en 5 uur 's morgens mogen plaats hebben.

Overwegende dat de huiszoeking op verzoek van het hoofd van het huis echter dient te worden verricht door dezelfde overheidsambtenaren, die de huiszoekingen kunnen doen in geval van betrapping op heterdaad, nl. de Procureur des Konings, de officieren van gerechtelijke politie, de hulpofficieren van de Procureur des Konings en de onderzoeksrechter. Immers stelde de wetgever dit geval klaarblijkelijk gelijk met de ontdekking op heterdaad, althans wat de rechtspleging betreft (A.P.R. Huiszoeking nr. 357 en de aangehaalde rechtsleer).

Overwegende dat de huiszoeking een aantasting is van de onschendbaarheid van de woning, welke geldt als uitzondering en strikt dient geïnterpreteerd te worden (Hoeffler, Traité de l'instruction préparatoire en matière pénale nr. 235; A.P.R. Huiszoeking nr. 10).

Overwegende dat waar art. 46, 49 en 59 de bevoegdheid tot huiszoeking in geval van vordering door het hoofd van het huis toekennen aan personen welke de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie bezitten het niet toegelaten is deze bevoegdheid uit te breiden tot per-

sonen, die deze hoedanigheid slechts in bepaalde omstandigheden door de wet voorzien, bezitten.

Overwegende dat de verbalisant, veldwachter is van de gemeente Sinaai-Waas. Dat hij in die hoedanigheid geen onbeperkte bevoegdheid van officier van gerechtelijke politie bezit doch slechts beperkte in zo verre hij belast is met het opsporen van wanbedrijven en politieovertredingen tegen de land- en boseigendommen en derhalve slechts een beperkt recht tot huiszoeking heeft binnen het gebied van zijn functie. Dat hij zelfs dan vergezeld dient te zijn van de vrederechter, de politiekommissaris of de burgemeester (A.P.R. Huiszoeking nr. 377 en 380).

Overwegende dat de verbalisant dan ook niet bevoegd was om over te gaan tot een huiszoeking op verzoek van het hoofd van het huis of de persoon die het werkelijk genot heeft van de plaats, in verband met een inbreuk gepleegd op art. 392 en volgende van het strafwetboek en om bij nacht een private woning te betreden.

Overwegende dat de beklaagde vervolgd wordt wegens, inbreuk op art. 1 en 14 van B.W. van 14.11.1939 onder de tenlastelegging C;

Overwegende dat gezien de feiten zich voordeden de 4.1.1970 deze inbreuk inmiddels verjaard is.

Overwegende dat hij tevens terechtstaat wegens inbreuk op art. 35 van de wet betreffende de politie over het wegverkeer.

Overwegende dat bij gelegenheid van het onwettig binnentreden van verbalisant in de woning van beklaagde zijn dronken toestand werd vastgesteld. Dat achteraf op 25.1.1970 verhoord, beklaagde bekend met zijn voertuig te hebben gereden en dat hij bij zijn thuiskomst zo niet geweldig dronken, dan toch dronken was.

Overwegende dat men mag aannemen dat een dergelijke bekentenis niet spontaan is, doch werd uitgelokt door de vaststellingen van verbalisant tijdens zijn onwettige huiszoekig.

Overwegende dat de vaststellingen en bekentenissen gesteund op een onwettige huiszoeking niet als basis voor een veroordeling kunnen in aanmerking komen. (zie Braas II, nr. 383 en 417, A.P.R. Huiszoeking nr. 543 en de er aangehaalde rechtspraak en in het bijzonder Cass. 20.12.1948, Pas. 1948, I, 737; Cass. 10.12.23, Pas. 1924, I, 66 en besluiten van de heer Procureur Generaal Leclercq).

Overwegende dat de telasteleggingen A en B evenmin bewezen zijn gezien er geen buitensporig verzet was noch er mede gepaard gaande smaadwoorden vanwege beklaagde (Braas II, p. 341).

Gezien de hiernavolgende artikelen, door de Voorzitter ter zitting aangeduid: Wet van 15 juni 1935, art. 2, 11 tot 14, 21 tot 34, 31 tot 37, 40, 41; Wetboek van strafvordering art. 162, 182, 184, 189, 190, 194, 226, 227;

Om die redenen,

de Rechtbank, recht doende op tegenspraak,

Zegt dat het feit C door verjaring geen voortgang vindt;
Spreekt de beklaagde vrij wegens de feiten A. B en D hem ten laste gelegd en zegt dat hij geen gerechtskosten te dragen heeft.

NOOT. — Bovenvermeld vonnis is in kracht van gewijsde gegaan.

VLAAMSE JURISTEN,

ABONNEERT U OP
RECHTSKUNDIG WEEKBLAD

BESTENDIGE DEPUTATIE VAN DE PROVINCIE ANTWERPEN

8 december 1970

Non bis in idem. — onontvankelijkheid van beroep tegen bevestigende beslissing.

Het College van Burgemeester en Schepenen van een gemeente weigert op advies van het provinciaal bestuur van de stedenbouw en ruimtelijke ordening een bouwvergunning. Nadat een beroep bij de Bestendige Deputatie wegens laattijdigheid is afgewezen, dient de eigenaar een nieuwe aanvraag met een identiek plan in.

De nieuwe afwijzende beslissing van het schepencollege is een bevestigende beslissing waartegen geen beroep openstaat.

Van Orsaegen t./Gemeente Lille.

De Bestendige Deputatie van de Provinciale Raad,

Gelet op de beslissing van het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Lille d.d. 15 april 1970, genomen op bindend advies van het bestuur van de stedenbouw en de ruimtelijke ordening, waarbij aan de heer Frans Van Orshaegen, wonende te Lille, kiekenhoek 36, vergunning wordt geweigerd tot het bouwen van een woning op grond gelegen Houtzijde;

Gelet op het aangetekend schrijven van betrokkene dd. 24 april 1970, waarbij binnen de door de wet gestelde termijn tegen voormelde beslissing van het schepencollege van Lille beroep wordt ingediend;

Overwegende dat het schepencollege de toelating weigerde zich beroepende op volgende motivering van het provinciaal bestuur van de stedenbouw en de ruimtelijke ordening: « Het plan gevoegd bij onderhavige aanvraag is hetzelfde als het ontwerp waarover ik op 11-7-1969 ongunstig advies heb uitgebracht. Ik bevestig derhalve dit advies dat luidde als volgt: De vergunning moet worden geweigerd: Het perceel is gelegen in de landbouwzone waar enkel volwaardige agrarische bedrijven zijn toegelaten. »;

Overwegende dat beroeper voor bedoelde grond een eerste bouwaanvraag indiende waarover het schepencollege van Lille ingevolge ongunstig advies van het bestuur van de stedenbouw en de ruimtelijke ordening op 16 juli 1969 een weigeringsbeslissing trof; dat betrokken eigenaar een nieuwe aanvraag indiende met een identiek bouwplan waaromtrent het schepencollege opnieuw op 15 april 1970 een afwijzende beslissing trof;

Overwegende dat bij de tweede bouwaanvraag t.o.v. de eerste aanvraag geen nieuwe elementen werden naar voren gebracht; dat het beroep dan gericht is tegen een louter bevestigende beslissing, waartegen geen beroep openstaat; dat dit beroep derhalve onontvankelijk dient verklaard bij analogie met de rechtspraak van de Raad van State (arresten 3170 d.d. 19 februari 1954, 1891 d.d. 23 oktober 1952 en 3746 d.d. 22 oktober 1994);

Overwegende dat de heer Paul Doevenspeek, advocaat en raadsman van beroeper, bij neergelegde nota van 29 oktober 1970 aanvoert dat het principe « non bis in idem » niet van toepassing is op de bouwberoepen zich daarbij steunend op het arrest van het Hof van Beroep te Brussel d.d. 16 mei 1967, waarbij gewezen wordt dat de procedure geopend door een bouwaanvraag definitief beëindigd is wanneer het beroep ingesteld door de afgewezen bouwvrager niet onontvankelijk werd verklaard, dat de nadien ingediende aanvragen tot bouwvergunning beschouwd worden als nieuw en regelmatig ingediend wanneer het gemeentebestuur het door de wet voorgeschreven ontvangstbewijs heeft afgeleverd, dat een vorige

weigeringsbeslissing geen invloed kan hebben op een nieuwe aanvraag die regelmatig ingediend is, zelfs moest het bewezen worden dat het gaat om dezelfde op te richten gebouwen en dat de nieuwe aanvraag aanleiding moet geven tot een nieuwe in de wettelijke vorm genomen beslissing, binnen de door de wet bepaalde termijn, zelfs indien deze aanvraag gelijkluidend moest zijn als de vorige;

Overwegende dat bedoeld arrest betrekking heeft op de bouwvoorvragen, de wijze van behandeling ervan en de beslissingen die de schepencolleges hieromtrent gehouden zijn te treffen bij toepassing van de artikels 53 en 54 van de wet van 29 maart 1962 op de organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw; dat voormeld arrest — en ook het arrest nr. 12.772 d.d. 19 januari 1968 van de Raad van State, waarnaar in de nota wordt verwezen om aan te tonen dat meer dan één bouwvoorvraag mag ingediend worden — niet slaat op de behandeling van de bouwberoepen bij de bestendige deputatie of bij de Koning aanhangig gemaakt overeenkomstig artikel 55 van de wet van 29 maart 1962 voornoemd;

Overwegende dat meester Doevenspeek met betrekking tot het voormeld arrest nr. 3170 d.d. 19 februari 1954 van de Raad van State betoogt dat het hier gaat om een gans andere materie;

Overwegende dat de bestendige deputatie zich met het oog op een goede rechtsbedeling dient te laten leiden door het hoogste administratief rechtscollege, de Raad van State; dat inzake beroepen de Raad van State gewezen heeft dat geen beroep openstaat tegen louter bevestigende beslissingen: dat deze algemene regel uiteraard ook dient toegepast op de bouwberoepen; dat het dan geen belang heeft of de ter sprake komende arresten van de Raad van State een andere materie betreffen;

Gelet op de bepalingen van artikel 55 van de wet van 29 maart 1962 voornoemd;

Gelet op het gemeentelijk bouwreglement;

Gehoord de heer Paul Doevenspeek in zitting van 29 september 1970, bijgestaan door de heer Coveliers;

Besluit:

Artikel 1. — Het beroep, ingesteld door de heer F. Van Orshaegen tegen de beslissing van het college van burgemeester en schepenen van Lille d.d. 15 april 1970, waarbij vergunning wordt geweigerd tot het bouwen van een woning ter plaatse Houtzijde, wordt niet onontvankelijk verklaard omdat het werd ingesteld tegen een louter bevestigende beslissing en geen bouwvergunning wordt verleend.

Artikel 2. — Van deze beslissing zal bij aangetekend schrijven kennis gegeven worden aan belanghebbende. Kopie van onderhavig besluit zal tevens aan het gemeentebestuur van Lille en aan het bestuur van de stedenbouw en de ruimtelijke ordening gezonden worden.

NOOT.

1. Het principe « non bis in idem » is althans in het administratief recht een sterk omstreden beginsel. Mogelijk vloeit dit voort uit de zeer dikwijls subtiele motivering van bepaalde beslissingen getroffen door lichamen die alhoewel langs politieke weg samengesteld, als administratieve rechtscolleges zetelen.

De bestendige Deputatie van de Provincie Antwerpen formuleert het principe op de traditionele manier, wanneer zij zegt dat: « tegen een louter bevestigende beslissing geen beroep mogelijk is ». Deze uitspraak mag niet veralgemeend worden vermits een onderscheid moet gemaakt worden tussen de drie zogenaamde soorten van bevestigende beslissingen. Enkel wanneer « de betrok-

kene bezwaar inbrengt tegen een genomen beslissing zonder dat hij de feiten waarop zij steunt betwist en zonder dat hij nieuwe feiten of rechtsmiddelen inroept, kan geen beroep ontvankelijk zijn ».

In de overige twee gevallen, nl. wanneer de bestuurs-overheid een onderzoek instelt nopens de feiten en de rechtsmiddelen die de inhoud van de beslissing kunnen beïnvloeden of wanneer de bestuursoverheid een beslissing neemt met een nieuwe inhoud, bepaalt alleen de laatste beslissing de rechtstoestand van de betrokkene en is tegen deze « bevestigende beslissing » beroep mogelijk. (Vranckx, Administratieve Rechtshandeling, Administratief Lexikon, 22).

2. De beslissing waartegen bij de Bestendige Deputatie beroep werd aangetekend, was in casu geen bevestigende beslissing.

Immers, de beroeper bracht hier geen bezwaar in tegen een eerste beslissing. Het indienen van een nieuwe aanvraag tot bekomen van een bouwvergunning, zelfs op basis van een identiek plan, betekent een nieuw feit, waardoor de ganse procedure voorzien door de wet van 29.3.1962 gestart dient te worden. De overheid moet m.a.w. de feiten en de motieven van de beslissing onderzoeken. Het Hof van Beroep te Brussel heeft in zijn arrest dd.° 16.5.1967 deze stelling met een duidelijke uitspraak bevestigd: « dat deze nieuwe aanvraag, overeenkomstig de wet, aanleiding moest geven tot een nieuwe, in de wettelijke normen genomen beslissing, binnen de door de wet bepaalde termijn, zelfs indien het een gelijk-luidende moest zijn als de vorige. » (Brussel, 16.5.1967, R.W. 66-67, 2006).

Het is meteen duidelijk dat de procedure van de eerste aanvraag beëindigd is door het verstrijken van de termijn van beroep. De tweede aanvraag doet echter een nieuwe procedure starten.

Zelfs de Raad van State geeft in zijn arrest nr. 12.772 dd° 19.1.1968 toe dat meerdere bouwvergunningen op basis van hetzelfde plan kunnen ingediend worden.

3. Het door de Bestendige Deputatie aangehaalde arrest nr. 3170 dd° 19.2.54, van de Raad van State behandelt een gans andere materie. De bevestigende beslissing, waartegen in dit geval beroep onontvankelijk was, werd genomen nadat de betrokkene bezwaar had ingediend tegen een genomen beslissing. Hier gold het inderdaad een louter bevestigende beslissing.

Zoals hoger sub 2. werd aangetoond wordt in bouwberoepen geen bezwaar ingediend tegen een beslissing, maar wordt een nieuwe aanvraag ingediend. De beslissing van de bestuursoverheid is het gevolg van een nieuw feit, nl. het indienen van de aanvraag, het kan dan ook geen bevestigende beslissing zijn.

4. De nieuwe wet van 22.12.1970 die de Organieke Wet van 29.3.1962 aanpast, heeft in graad van beroep een tegensprekelijk debat » ingericht (cfr. R.W. 1970-71, 1119). De wetgever heeft helaas nagelaten inzake het principe « non bis in idem » een duidelijke uitspraak te doen voor of tegen de analoge toepassing in administratief en gemeen recht.

Hugo Coveliers.

RECHTERLIJK LEVEN

Plechtige installatie van de Heer A. BELPAIRE Eerste Voorzitter van het Hof van Cassatie.

Wij hebben het genoegen hieronder de tekst te kunnen mededelen van de redevoeringen die werden uitgesproken ter gelegenheid van de plechtige installatie van de Heer A. Belpaire als eerste-voorzitter van het Hof van Cassatie door de Heer Procureur-generaal Ganshof van der Meersch en door de eerste voorzitter zelf.

Rede van de Heer Procureur-generaal W.J. GANSHOF van der MEERSCH.

Mijnheer de Eerste Voorzitter, het is de derde maal dat mij de eer ten deel valt in deze zaal op te treden in de etappes van een loopbaan die U thans tot de hoogste functie in de magistratuur heeft gevoerd.

Twintig jaar geleden, op 15 juni 1951 was mij het groot genoegen beschoren U binnen te leiden op de plechtige zitting welke het Hof aan uw installatie als raadsheer wijdde.

Op 5 november 1970 had ik de eer uw eedaflegging en uw installatie in het zware ambt, dat op de Voorzitter van het Hof rust, te vorderen.

Heden mag ik mijn stem voegen bij die van de Heer Raadsheer Louveaux om U de diepe vreugde uit te spreken die uw aanvaarding van het eerste-voorzitterschap ons schenkt, en om U te feliciteren.

Voorzeker is met deze vreugde enige melancholie gemengd, nu de heer Eerste Voorzitter Bayot ons heeft verlaten, maar wij kennen hem genoeg om te weten dat voor hem, net als voor ons, bij deze gelegenheid de regels van algemeen belang, die in de wet zijn vastgelegd, en

waarvan de tijd de waarde heeft aangetoond, de bovenhand zouden hebben op zijn persoonlijke gevoelens. Ik zou willen dat hij weet dat zijn naam, die voortaan onafscheidelijk aan de geschiedenis van het Hof verbonden is, in onze harten aanwezig zal blijven en dat onze gedachte dikwijls naar hem zal uitgaan, met onze trouwste vriendschap.

* * *

U werd in het Hof benoemd op de plaats die opgevallen was door het vertrek van de Heer Eerste Voorzitter Soenens, de grote rechtsgeleerde en de grote denker die, zoals U, uit het Hof van beroep te Gent gekomen, zelfs buiten de jurisprudentie van het Hof, op het recht zijn stempel heeft gedrukt.

U was trouwens gevormd in dezelfde school, waar met het streven niets in het duister te laten, gepaard gaan rechtlijnigheid van redeneren en inzicht in de grote rechtsstelsels, tot welke het Hof te Gent gedurende lange jaren uitmuntende bijdragen heeft geleverd.

Was het dan ook verwonderlijk dat, hoe aanzienlijk ook de plaats was die U er bezette en hoe groot dus de leegte die U er zou laten, U slechts vijf jaren in het Hof van beroep te Gent zou doorbrengen?

* * *

De 14de april 1951 richtte U tot het Hof van cassatie een brief met het verzoek, overeenkomstig de Grondwet, U «te willen voordragen op de lijst van de kandidaten voor de vacante plaats van raadsheer in het Hof». Ik heb dit rekest weer ter hand genomen, al peinzende over wat ik U heden zou zeggen. Het tekent U te moeten uit, met de karige vijf aanduidingen die het inhoudt: uw geboortedatum, die van uw promotie tot doctor in de rechten, die van uw benoeming tot substituut-procureur des Konings, daarna tot rechter, de aanduidingen die voor de wettigheid van een benoeming in het Hof vereist zijn. U voegt er maar één aanvullende vermelding aan toe: de datum waarop U tot raadsheer in het Hof van beroep te Gent werd benoemd.

Dit is de weerspiegeling van uw karakter. Niet dan noodgedwongen stemt U erin toe van Uzelf te spreken. Uws ondanks, moet men uw verdiensten ontdekken. Welk toonbeeld van bescheidenheid, nauwgezetheid en distinctie!

Van meet af verleende het Hof U de eerste candidatuur. De Senaat deed hetzelfde. En, zeldzaam voorrecht, U werd zonder verwijl benoemd tot raadsheer in het Hof.

* * *

U was voorbestemd om naar het Hof van cassatie te komen en de leiding ervan op U te nemen, en U wordt er, zoals ook de Heer Eerste Voorzitter Bayot, vroeger met het eerste voorzitterschap bekleed dan te voorzien was aan de hand van de volgorde waarin de leden van het Hof op de ranglijst van ons college staan. De terugtrekking van de Heer Voorzitter Vandermersch, die ons, door zijn weergaloos edel gebaar, een voorbeeld van waardigheid en plichtbewustheid heeft gelaten, en het overlijden van de Heer van Beirs, met wie het voorzitterschap van het Hof een verheven zin heeft verworven, hebben achtereenvolgens de loop der gebeurtenissen, zoals die mocht verwacht worden, gewijzigd.

U is thans nog dezelfde als twintig jaar geleden. Sta hem, die het voorrecht had zo lange jaren aan uw zijde zitting te nemen, toe heden de sluier te lichten van een discretie die een van uw levensregelen is, om U hulde te brengen en te getuigen hoe indrukwekkend de scherpzinnige intelligentie en nauwgezetheid waren die U in uw ontwerpen van arrest, in onze gedachtenwisselingen en in de beraadslagingen aan de dag heeft gelegd. Uw kennis van het recht lijkt onbegrensd. Zij is de vrucht, wij weten het, van aanhoudende arbeid en strikte analyse. Aan de redactie van de arresten, gewezen op uw verslag of onder uw voorzitterschap, besteedt U een zorg die ten goede komt aan de juistheid en de duidelijkheid van de regel, de hoogste eis die aan de arresten van de cassatie-rechter gesteld wordt. In uw overtuiging, dat het gezag van het Hof, hoe plechtig ook het kader waarin het zijn zending vervult, in de eerste plaats berust op zijn arresten, zoals zij in verzamelingen van jurisprudentie gepubliceerd en door de doctrine uitgelegd worden, ziet U erop toe — een ondankbare taak die door een recente wetgeving is opgelegd — dat de teksten der arresten in beide landstalen nauwkeurig met elkaar overeenstemmen. Geen aspect, hoe gering ook, is voor U onbeduidend in de taak van de soevereine uitlegger van het recht, een taak die geen enkele approximatie verdraagt. Hoe zeer ook bewust van de verhevenheid

van deze opdracht, aanvaardt U de onvermijdelijke lasten ervan.

* * *

Ik weet dat U, uiterst terughoudend als U is, ongaarne van Uzelf hoort spreken en dat U het allesbehalve prettig vindt in het middelpunt der belangstelling te staan, bij welke openbare gelegenheid ook. Het is de tweede maal in enkele maanden dat ik dus verplicht ben U onaangenaam te zijn. Vergeef het mij. Meer dan wie ook zult U daartoe geneigd zijn, meen ik, U die steeds bezorgd geweest is om de vorming van hen die in de rechterlijke loopbaan treden: ik wens immers, dat de jonge magistraten die zullen lezen wat hier werd gezegd, voortaan voor de geest hebben, in hun beroepsleven, niet alleen het beeld van hem van wie ik heb gesproken, maar ook zijn voorbeeldige loopbaan.

Substituut-procureur des Konings te Dendermonde, rechter in de Rechtbank van eerste aanleg te Gent, voorzitter van de Krijgsraad in de zwaarste omstandigheden welke het gerecht van dit land heeft gekend, raadsheer in het Hof van beroep te Gent ⁽¹⁾, in ieder van de ambten die U hebt uitgeoefend, is U een beslist tegenstander van alle gemakzucht geweest; de moeilijkste zaken, die waarin de grootste inspanning moest worden geleverd behandelt U zelf; U heeft de weg gekozen van hen die zich aan hun taak totaal geven en de hoge betekenis, alsook het voorbeeld hiervan, staan heden in het volle daglicht.

Van bij de oprichting van de «Revue critique de jurisprudence belge», in 1947, nam U deel aan de leiding van dit tijdschrift, dat wij danken aan het intelligent initiatief van Raadsheer De Bersaques. Ook daar, in het veeleisend onderzoek naar de waarde van de noten bij de arresten, hebt U blijk gegeven én van de fijnheid en de striktheid van uw juridisch redeneren, én van de zorg deze voortreffelijke publicatie op een zeer hoog peil te houden.

* * *

Meer dan ooit zal het op U rusten, Mijnheer de Eerste Voorzitter, in de snelle loop der gebeurtenissen welke de beginselen verbergt die de uitoefening van het openbaar ambt beheersen, en ze al te vaak uit het oog doet verliezen, te waken over de onafhankelijkheid van de leden der rechterlijke macht, die haar verhevenste uitdrukking vindt in de constitutionele en wettelijke zending van het Hof en zijn Parket.

Dat ik vóór U, Mijne Heren, die ongetwijfeld bij uitstek doorgedrongen zijt van de waarde van dit beginsel dat geen toegevingen kan dulden, dit dikwijls ontwikkelde thema andermaal bespreek, heeft zijn grond hierin, dat ik, net als U, niet zonder ongerustheid ben.

Het delegeren van de parketmagistraat in de administratie kan gewis in bijzondere omstandigheden en voor speciale gevallen gerechtvaardigd worden. Maar behoeft erop te worden gewezen, dat elke uitbreiding van de delegatie van de magistraat in de administratie op zichzelf gevaarlijk is? De vervulling van delegaties in de administratieve orde, waardoor de magistraat in principe onder het gezag van hoge ambtenaren komt te staan, houdt immers het gevaar in van een verzwakking van de geest van onafhankelijkheid die een wezenskenmerk is van het gerechtelijk ambt; welnu er mag niet uit het oog verloren worden, dat elke aantasting van de onafhankelijkheid van de magistraten van het openbaar ministerie onvermijdelijk een terugslag heeft op het gezag en het crediet van het gerecht.

Moet er voorts aan worden herinnerd dat de delegatie, in een bestuur, van de magistraat van het parket van het

Hof van cassatie, die door de wet nauw betrokken wordt bij de rechtsprekende taak van het Hof, niet denkbaar is.

* * *

Maar de onafhankelijkheid heeft haar grondslag niet alleen in de institutionele bepalingen die het statuut van de magistratuur regelen. De rechtspraak wordt voorbereid in het gemoed en de geest van de magistraat, waar alle rijkdommen der menselijke natuur moeten rusten. Om zijn hoge morele stand en de vastheid van zijn oordeel te kunnen bewaren, om bij de uitoefening van zijn ambt in de stilte en de eenzaamheid van zijn werkkamer onverschillig te blijven voor drukkingen en belangen van buiten uit, moet de magistraat een materieel statuut hebben dat hem in staat stelt te arbeiden met een genoegzame sereniteit.

Wij moeten ons wachten voor de voldoeningen welke een uiterlijke waardigheid kan schenken. Vroeger of later zal het scherm der gewoonten bezwijken en blootgeven al wat het uitwendig apparaat van het gerecht tot doel had te beschutten en te verstevigen. De alarmerende waarschuwingen der gerechtelijke autoriteiten wijzen op een ongerustheid die de aandacht moet gaande maken van al wie niet blind wil blijven.

De benoeming van nieuwe magistraten, op een hoog peil van morele en intellectuele waarde, stuit gaandeweg op zwaardere moeilijkheden, ten aanzien van de ruime mogelijkheden, geboden door loopbanen die minder offeringen vergen. Deze toestand, zo men niet op zijn hoede is, kan de magistratuur geleidelijk voeren in banen zonder terugkeer die totnogtoe België bespaard bleven, en kan in de toekomst zelfs de samenstelling van het Hof in het gedrag brengen.

De taak van het gerecht groeit onophoudelijk aan in een moderne wereld waar de openbare macht hoe langer hoe meer plaats inneemt. Deze evolutie komt tot uiting, onder de tweevoudige druk der maatschappelijke ontwikkeling en der economische krachten, in een voortdurende uitbreiding van de wetgeving en de reglementering. Een gebiedend uitvloeisel van deze toestand is, dat ook aan het grote vraagstuk van de opleiding van de magistraat

de nodige aandacht moet worden geschonken. Dit vraagstuk werd in de schoot der magistratuur zorgvuldig bestudeerd, met de medewerking van de zes rechtsgeleerde faculteiten van onze universiteiten; de magistratuur is bereid het hare bij te dragen tot de verwerkelijking van dit project.

Deze problemen liggen dàar, waar de gehele maatschappij op haar waarde en haar evenwicht kan worden beoordeeld.

In de evolutie van een collectiviteit, waar tal van waarden ter discussie worden gesteld, waar de respectieve plaatsen der instellingen weer worden overwogen en waar de middelen welke het openbaar ambt en de uitoefenaars hiervan ter beschikking worden gesteld naar nieuwe criteria worden verdeeld, treden voor de magistratuur problemen aan de dag waarvoor men niet aandachtig genoeg kan wezen.

* * *

Zelden zal totnogtoe een eerste voorzitter van het Hof van cassatie minder dan U, op dit grote keerpunt van het maatschappelijk leven, met zijn talrijke institutionele veranderingen, de mogelijkheid hebben gevonden in rust en sereniteit de hoge waardigheid te dragen waarmee zijn gelijken hem uit achting en vertrouwen hebben bekleed.

De magistratuur weet dat zij op uw stadnvestigheid en uw scherpzinnigheid mag rekenen voor het totstandbrengen van al wat vereist is om haar in staat te stellen de zware opdracht, haar door de grondwet en de wet verleend, te vervullen in de geest van zelfverloochening voor het algemeen belang, die steeds de hare is geweest.

* * *

Het is mij een groot geluk, Mijnheer de Eerste Voorzitter, U uit naam van het Parket van het Hof mijn felicitaties aan te bieden en U te verzekeren dat wij uit alle kracht met U zullen samenwerken in het nastreven van een gemeenschappelijk ideaal waaraan wij ons leven hebben gewijd.

Rede van de Heer eerste-voorzitter A. BELPAIRE.

Beste Collega's, zoals de Heer Procureur-generaal het zoëven in herinnering heeft gebracht, hebben de gebeurtenissen de vooruitzichten gewijzigd, welke de volgorde van de eerste voorzitters van het Hof normaal zouden hebben geregeld.

Vooreerst de terugtrekking van Voorzitter Vanderschuer, die uiteraard edelmoedige man, met wie ik gedurende jaren nauwe vriendschapsbanden heb gehad en wiens nagedachtenis, ook bij U allen die hem hebben gekend nog zo levend is.

Vervolgens het overlijden van Voorzitter van Beirs wiens vijfjarig voorzitterschap als een voorbeeld moet worden aangezien.

Die gebeurtenissen hebben een dubbel gevolg gehad.

Het eerste, dat het Hof het voorrecht heeft genoten gedurende zeven jaren als eerste voorzitter de Heer Bayot te hebben die, wegens de onverbidelijke leeftijdsgrens, de uitoefening van zijn functie heeft beëindigd. Aan het Land heeft hij uitzonderlijke diensten bewezen zowel gedurende de twee oorlogen als nadien als magistraat. Voor enkele dagen heb ik de gelegenheid gehad de door hem als eerste voorzitter verwezenlijkte realisaties te schetsen, waarvoor het Hof hem zeer dankbaar is, en

die nog lange tijd in uw geheugen en ook in dit van uw opvolgers zullen blijven.

De tweede gebeurtenis heeft medegebracht dat, tegen elke verwachting in, het Hof niet als eerste voorzitter heeft gehad een hoogstaand magistraat die daarvoor al de vereiste gaven bezat.

Het is dan ook tengevolge van het overlijden van voorzitter van Beirs dat ik, amper vier maanden geleden in een soortgelijke, hoewel ietwat minder plechtige omstandigheid voor deze vergadering moest «verschijnen», zoals men in proceduretermen zegt.

Tussen de taak van de voorzitter van het Hof en die van de eerste voorzitter bestaat er voorzeker en aanzienlijk verschil.

Nietemin is de eerstgenoemde taak een degelijke voorbereiding voor de tweede.

Gezien de hogervermelde gebeurtenissen, kreeg ik de kans niet die voorbereiding, minstens gedurende een voldoende tijdspanne, te genieten.

Wat de invloed daarvan zal zijn op de leiding die me thans wordt opgedragen, tengevolge van het vertrouwen dat U me eens te meer hebt betuigd en waarvoor ik U opricht dankbaar ben, valt moeilijk te bepalen.

Ik ben er ten volle van bewust dat, spijs al de moeite en de tijd die de Heer Eerste Voorzitter emeritus Bayot zich onverdroten heeft getroost — waarvoor ik hem andermaal mijn diepe erkentelijkheid betuig — om me enigszins met mijn nieuw ambt vertrouwd te maken, mijn kennis verne van volledig is.

Ik mag U echter verzekeren dat ik al mijn krachten zal inzetten om dit ambt naar mijn best vermogen uit te oefenen.

Ik ben er vast van overtuigd dat zulks alleen kan geschieden met uw aller medewerking waarop ik voorzeker nooit vergeefs een beroep zal doen.

Op welke wijze zal de 24ste eerste voorzitter van het Hof zich van zijn taak kwijten? Zal het zijn met het organisatietalent dat zijn onmiddellijke voorganger heeft gekenmerkt of op een van de manieren waarop andere van zijn voorgangers dit hebben gedaan? Of nog op een hem eigen manier?

In een uitdrukking die nog steeds succes kent omdat zij strookt met de werkelijkheid, heeft Buffon geschreven « le style c'est l'homme même ».

Men kan gerust zeggen dat hetgeen waar is voor de aldus bedoelde schrijftant, eveneens geldt voor de menselijke gedragingen in 't algemeen.

De verscheidenheid van individu tot individu, zowel op lichamelijke als uiteraard op psychologisch en moreel gebied, — wat noodzakelijk een verschil van mogelijkheden en opvattingen met zich brengt, — komt ook tot uiting bij de uitoefening van eenieders taak.

Vanzelfsprekend heb ik me de vraag gesteld waarin de verheven taak van de eerste voorzitter van het Hof bestaat, m.a.w. welke is mijn visie van een ideale eerste voorzitter?

Tevergeefs heb ik gezocht naar een systematische verhandeling. Enkel in toespraken ter gelegenheid van installaties zoals deze, vond ik een paar schaarse gegevens en dan nog alleen met betrekking tot het specifieke van zijn taak.

Het is onnodig te zeggen dat hij vóór alles een zeer hoge opvatting van zijn taak moet hebben en terzelfder tijd een scherp verantwoordelijkheidsbesef.

Aan de ene kant is de eerste voorzitter een korpschef, zoals iedere andere voorzitter van een rechtscollège. Hieromtrent kon ik evenmin een handleiding ontdekken en dit vind ik des te meer jammer daar het mij aan elke ervaring op dat stuk ontbreekt.

Aan de andere kant heeft de eerste voorzitter van het Hof van cassatie een gans bijzondere taak, en dit is voorwaar de belangrijkste. Is hij immers niet de opperste gezagdrager van de rechterlijke orde en heeft hij als zodanig, niet voornamelijk te zorgen dat de specifieke opdracht van het Hof vervuld wordt, dit is zoals Eerste Voorzitter Goddyn destijds zegde: « d'assurer, sans déviation, l'unité d'application de la loi dans toutes les parties du Pays, par l'unité de son interprétation, et de faire de celle-ci, dans l'ordre juridique, un ciment de l'unité nationale elle-même. »

Eerst en vooral dient men met de nodige vastberadenheid het gezag, het prestige en de prerogatieven van het Hof te bevorderen. Dat zal trouwens geheel de rechterlijke orde ten goede komen en meteen bijdragen tot het verzekeren van de door de grondwetgever gewilde onafhankelijkheid van de rechterlijke macht, wat in elke rechtsstaat een onontbeerlijke vereiste is om de individuele rechten, de grondwettelijke vrijheden en de handhaving van de openbare orde te waarborgen.

Iedere afwijking van voornoemde gedragslijn zou een verzwakking van de Rechterlijke Macht met zich kunnen brengen, dit wil zeggen een niet te onderschatten nadeel voor de natie en voor iedere burger afzonderlijk.

Het lijkt geen twiifel dat het gezag van het Hof, — bedoeld wordt hier datgene dat voortvloeit uit de kwaliteit

teit van de arresten, zowel wat inhoud als vorm betreft — bij het volgen van die gedragslijn een voorname rol speelt. Daarom is het nastreven van volmaaktheid voor het Hof een eerste gebod.

Een van de hoofdelementen van dit gezag is de eenheid van de rechtspraak van het Hof.

Hoe zou, in een tijd van kentering en verandering, het gezag dat het Hof vooralsnog geniet, onaantast kunnen blijven, indien zijn rechtspraak te vaak een radicale ommekeer of, al dan niet bewust, een fluctuatie ondergaat? Hoe zou in die omstandigheden de eenheid van de rechtspraak en derhalve de rechtszekerheid, — wat toch tot de hoofdtaak van het Hof behoort, — kunnen verzekerd worden?

Zou het niet spijtig zijn op uw rechtspraak toe te passen hetgeen destijds, ten aanzien van de rechtspraak in 't algemeen, door een ietwat humoristisch en paradoxaal aangelegde voorzitter van een rechtbank werd gezegd bij het inhuldigen van een gerechtsgebouw. Het was bij een krachtige dwarrelwind en hoog boven het gebouw tolde de windwijzer in alle richtingen rond. Dit was zei de voorzitter, een bijzonder passend symbool van de rechtspraak.

Procureur-generaal Cornil kende de problemen in verband met de taak van het Hof grondig en heeft deze meermaals uiteengezet in hooggeleerde overwegingen en met name in zijn merkwaardige openingsreden van 15 september 1948 en 15 september 1950. Voordien reeds ter gelegenheid van de installatie van Eerste Voorzitter Soenens op 1 maart 1946, merkte hij enerzijds op dat het gezag van het Hof onder meer is toe te schrijven aan de sociale rol van het recht en het Hof die rol vervult door het scheppen van een rechtszekerheid waaraan de samenleving een zo grote behoefte heeft, zodat het Hof in de eerste plaats moet vermijden door onverantwoorde wijzigingen van de rechtspraak zijn eigen gezag te kelderen.

Anderzijds, na uitvoerig te hebben gewezen op de voorwaarden tot verwezenlijking van « de gerechtelijke vrede », voegde hij eraan toe: « est-ce à dire que notre jurisprudence doit être immuable? Certes non, puisque la raison d'être de la jurisprudence est d'adapter le droit aux nécessités nouvelles. Mais ce qu'il faut, c'est qu'elle ne change que lorsque les nécessités sociales ont changé. »

Des transformations des nécessités sociales, nous serons les observateurs attentifs. Lisant les publications juridiques, étudiant les arrêts et les jugements des juridictions du fond, ouvrant les yeux sur la vie sans nous enfermer dans une tour d'ivoire, nous constaterons que certaines de nos thèses deviennent surannées: alors, non seulement nous pourrions, mais nous devons, transformer notre jurisprudence. »

Nu er meer dan ooit, op alle gebied een voorheen nooit gekende snelle evolutie gaande is en er een algemeen verspreide maar niet a priori ongegronde geest van contestatie heerst, is de vraag of de voorwaarden aanwezig zijn tot wijziging of tot aanpassing van de rechtspraak aan nieuwe noodwendigheden, een uiterst kiese aangelegenheid.

Deze vraag zal, naar mijn bescheiden oordeel moeten worden opgelost met maat en gezond verstand, zonder overhaasting maar ook zonder in immobilisme te vervallen, met de bedoeling de gerechtelijke vrede en de rechtszekerheid niet voortvarend of nodeloos in het gedrang te brengen, maar ook met die een voorbijgestreefde rechtspraak beslist en tijdig op te geven.

Bij de aanvang van mijn nieuwe functie meende ik te moeten wijzen op de actualiteit van een probleem dat U zo goed kent als ik.

Mijn waarde Collega's, Ziedaar een korte schets van een gedeelte van de essentiële zending van het Hof, en bij-

gevolg van de taak die mij zal te beurt vallen: waken met een onafgebroken waakzaamheid over de verwezenlijkingen van deze zending.

Het is een zeer grote eer tot dewelke uw vertrouwen mij geroepen heeft, doch die zware verantwoordelijkheden met zich brengt.

Het zal voor U geen verrassing zijn dat, na bijna 40 jaren functies in de magistratuur, de toekomst van dit uitverkoren korps mij ter harte gaat.

Ik wens, niet zonder reden, enkele woorden in het midden te brengen over hetgeen men genoemd heeft « De crisis in de magistratuur ».

Het gaat over het tekort aan kandidaten die beantwoorden aan de geschiktheidsvoorwaarden vereist om magistraat te worden, het weze lid van de zetel of van het parket, en over de wijze waarop de kwaliteit van de aanwerving kan verbeterd worden.

Dit vraagstuk heeft ten zeerste zekeren onder ons bekommerd en, bij diverse gelegenheden, redevoeringen, publicaties, deelname aan de werkzaamheden van het Studiecentrum voor de hervorming van de Staat, van de Nationale Commissie van de Magistratuur, enz., hebben zij zich gebogen over zekere aspecten ervan. Ik vermeld, zonder te beweren een volledige opsomming te geven, de heren Eerste Voorzitter emeritus de Clippele, Procureur-Generaal Ganshof van der Meersch, de Raadsheren Trousse en Legros.

Het nijpend karakter van het probleem is dusdanig dat de heer Matthijs, Procureur-Generaal bij het Hof van Beroep te Gent, als eerste de verdienste heeft gehad er in zijn laatste mercuriale, « De Toekomst van de Magistratuur op een keerpunt », een algemene studie aan te wijden, die een werkelijke alarmkreet is, die moet aanzetten tot bezinning.

De auteur van deze merkwaardige studie is overgegaan tot een exhaustief onderzoek van het vraagstuk: oorzaken en gevolgen van de crisis, alsook van de middelen die voorgesteld worden om haar te bestrijden.

Ik ga deze studie niet hernemen of samenvatten. U kent ze of U zult er kennis van nemen. Hier wordt niet gewezen op het wetsontwerp dat een gerechtelijke stage organiseert, deze vooral tijdelijke proefneming om maatregelen te nemen ten opzichte van de noodzakelijkheden van de dag, proefneming die trouwens beperkt blijft tot de aanwerving van de leden van de parketten en van de auditoren van eerste aanleg en die door een senator gekwalificeerd werd als « reformette ».

De historie van de algemene maatregelen die voorgesteld werden om de aanwerving van de magistraten te verbeteren, maatregelen die ofwel nooit beslist werden, ofwel, wanneer ze beslist waren, nooit werden toegepast, is op zijn allermindst erg teleurstellend. Mijn besluit is dan ook eenvoudig, nl.: wanneer het mocht nodig zijn, U meer opletend te maken op een crisis in de magistratuur waarin het Hof belang dient te stellen.

Het is nuttig de geschiktheidsvoorwaarden in herinnering te brengen die men volgens het verslag opgesteld in 1939 door de centrale sectie van het Studiecentrum voor de Hervorming van de Staat, bij de aanwerving in aanmerking zou dienen te nemen, waarvan al de termen een grote draagwijdte hebben.

Ik citeer: « De hoedanigheden vereist bij de magistraat vertolken de menigvuldige vereisten voor de belangrijke functies die hij vervult en voor de eminente sociale rol die hij waarneemt.

Het recht dat de verhoudingen tussen de individuen beheerst is één van de wegen langs dewelke de sociale moraal zich verwezenlijkt.

De magistraat moet hiervan doordrongen zijn en wel zodanig dat zijn handelingen nooit met haar in tegenstrijd kunnen komen, zelfs daar waar de positieve wet niet tussenbeide komt, om haar te sanctioneren.

De taak van het gerecht moet in hoofdzaak vreemd zijn aan elke persoonlijke toevalligheid; zij vereist menigvuldige eigenschappen van karakter, een bestendige standvastigheid ten opzichte van verzoeken van allerlei aard, een volstrekte onafhankelijkheid tegenover alle invloeden en alle machten; besluitvaardigheid, t.t.z. de wil om voor elk probleem, hoe ingewikkeld het ook moge wezen, de gepaste oplossing te vinden en haar zonder nutteloos dralen op te leggen; de zin voor maat en deze voor verhouding en evenwicht, wat de ziel is van het recht.

De menigvuldigheid en de complexiteit van de sociale verhoudingen doen voortdurend beroep op de rechter, die tot plicht heeft, op straf aan zijn taak tekort te komen, steeds nieuwe moeilijkheden op te lossen.

Werklust is onontbeerlijk om deze inspanning, zoals het hoort, zonder verpozen te volbrengen.

De magistraat dient klaarheid van geest te bezitten; hij moet, naast een grondige kennis van het recht, voortdurend zijn kennissen op de meest verscheiden gebieden vervolmaken. Hij mag de ontwikkeling van zijn algemene cultuur niet naar het achterplan verdringen.

De magistraat moet van de dingen en de mensen een grote ervaring hebben. Dit is het resultaat der voortdurende confrontatie van de wetenschap met de fenomenen van het leven. Dit wordt enkel verworven door de open en scherpzinnige geest, die begunstigd wordt door de zin voor methode en de gave van observatie.

Dit zijn enkele van de essentiële hoedanigheden waarvan het bezit alleen aan de magistraat het onontbeerlijk gezag kan verzekeren dat voor hem minder voortspruit uit zijn functie dan dat hij het aan deze functie bijbrengt ».

Het komt mij voor dat zulks niet beter kan gezegd worden. Ten hoogste zou men er aan kunnen toevoegen dat de doeltreffendheid van deze geschiktheidsvoorwaarden ten volle zou verzekerd zijn wanneer de toekomstige magistraat, bewust van de plichten die op hem zullen wegen, daarenboven het duidelijk gevoel heeft van de roeping voor zijn nieuwe staat.

Het spreekt vanzelf dat de toekomst van heel de magistratuur hoofdzakelijk zal afhangen van de oplossing die zal gegeven worden aan het probleem van de aanwerving. Voorzeker zal een gebrekkige aanwerving haar gevolgen in de eerste plaats doen gevoelen op het vlak der jurisdicties van eerste aanleg; doch laten we ons geen illusies maken; het gevaar dat erin schuilt dreigt eens de waarde van het Hof zelf aan te tasten.

Want wanneer men kan zeggen dat elke soldaat, ware hij zelfs van tweede klasse, zijn maarschalkstaf in zijn ransel draagt, is zulks hetzelfde voor de jonge magistraat.

Tengevolge van normaal onvoorzienbare gebeurtenissen — ontslagnemingen, onverwacht overlijden, hervormingen, waardoor plaatsen worden geschapen of vrijkomen, allemaal omstandigheden die hun invloed kunnen hebben op zijn bevordering, — zou deze magistraat eens toegang kunnen krijgen tot de hoogste taken van de rechterlijke orde, zulks tengevolge van een tijdelijk tekort aan meer gekwalificeerde kandidaten.

Welnu, niemand is er onkundig van dat op deze dag en meer dan ooit, de aanwerving van de magistraten op het gebied van de kwaliteit, niet meer de gewenste waarborgen biedt tengevolge namelijk van het gering aantal kandidaten en van de geweldige vermeerdering van nieuwe plaatsen.

Ik zou U willen uitnodigen U te bezinnen over de wijze waarop U zoudt kunnen bijdragen tot de oplossing van dit vraagstuk, het weze door een persoonlijke bijdrage tot het opzoeken van de beste middelen, het weze tenminste door een nauwgezette informatie van de openbare mening, en dientengevolge het gevoelig maken van deze openbare macht voor een vraag die het gehele land aanbelangt.

Tenslotte, eindigend met hetgeen waarmede ik had moeten aanvangen, dank ik U van ganser harte voor de

woorden van lof die U mij hebt toegesproken door de stem van de Deken der Raadsheren.

Mijn dank gaat hoofdzakelijk naar deze laatste, die ik ook bedank in naam van mijn echtgenote, voor de vriendelijke woorden die hij tot haar gericht heeft.

Mijnheer de Procureur-generaal, steeds mocht ik mij verheugen in de bijstand die ik genoten heb van U zelf en van de magistraten van het Parket-generaal, alsmede van uw twee eminente voorgangers, de heer Cornil en burggraaf Hayoit de Termicourt, alsook van de heren Eerste Advocaat-generaal baron Janssens de Bisthoven en Advocaat-generaal Colard.

De leden van het Parket-generaal weten best hoe vruchtbaar voor het Hof, en niet in het minst met het oog op het bestendigen van de rechtszekerheid, waarover ik het zoëven had, de samenwerking is tussen hen en de verslaggevers bij de voorbereiding van de ontwerpen van arresten.

Hetzelfde geldt voor de aanwezigheid van een lid van het openbaar ministerie bij de beraadslagingen. De buitenstaanders, ook sommige juristen, zijn zich daarvan niet steeds bewust. Het is dan ook ten zeerste gepast, zoals het zoëven werd gedaan door de heer Procureur-generaal, te wijzen met nadruk op het bijzonder karakter van de opdracht van de magistraten van het parket bij het Hof.

Artikel 1109 van het Gerechtelijk Wetboek luidt immers: « Het openbaar ministerie heeft het recht de beraadslaging bij te wonen, uitgenomen wanneer het zich zelf in cassatie heeft voorzien; het heeft geen beslissende stem. »

Het Europees Hof te Straatsburg heeft, zoals eveneens werd herinnerd, op 17 januari 1970, bij eenparigheid van stemmen, die regeling niet strijdig bevonden met het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden.

Mijnheer de Procureur-Generaal, ik dank U ten zeerste voor de woorden die U tot mij gericht hebt.

De toekomst zal uitwijzen of zij, zoals ik het vrees, niet al te welwillend zijn en gekenmerkt door illusies wat betreft het vervullen van mijn nieuwe taak.

Hiervoor durf ik rekenen op de voortzetting van uw bijstand en van deze van uw medewerkers.

Te dien opzichte is het opstellen van goede arresten niet het enige doel dat dient nagestreefd te worden. Er zijn ook deze duizend en één dingen die in het officieel leven hun plaats hebben en die, tengevolge van de respectievelijke bevoegdheden van de Procureur-Generaal en van de Eerste Voorzitter, vereisen dat er tussen beiden voortdurend samenwerking zal zijn.

Mijnheer de Hoofdgriffier, Griffiers en leden van het personeel van de Griffie en van de Dienst voor documentatie en overeenstemming der teksten, ik ben ervan overtuigd dat ik verder op uw medewerking mag rekenen, welke ook de moeilijkheden zijn die U vaak bij het vervullen van uw niet steeds gemakkelijke taak ontmoet.

De dienstvaardigheid en de goede wil waarmede het vervullen van uw taak gepaard gaat wordt ten zeerste op prijs gesteld. Ik houd eraan U het andermaal te verklaren.

Mijne heren, Gedelegeerde Magistraten, op enkele maanden hebt U de renderende bewijzen geleverd van het nut

ener instelling die de heer Procureur-Generaal Cornil in zijn mercuriale van 15 september 1950 ten zeerste wenste en waarvan hij de taak uitstippelde.

Men heeft 20 jaar moeten wachten alvorens deze wensen werden verwezenlijkt.

Tijdens deze enkele maanden heeft het Hof het bewijs gekregen van de ijver en de toewijding die U aan de dag hebt gelegd bij het vervullen van uw taak. Het stelt ten zeerste op prijs de waarde van de opzoekingen en studies waarmede U werd belast.

Dit geldt inzonderheid voor de bijwerking van de nota's van wijlen raadshere Daubresse inzake de cassatie-procedure in strafzaken.

Het Hof is U hiervoor zeer dankbaar

Mijnheer de Stafhouder, het is zeker niet gemakkelijk, na nauwelijks 4 maanden, ten opzichte van de Balie van Cassatie, in een nieuwe vorm, mijn erkentelijkheid uit te drukken voor al wat deze Balie mij persoonlijk heeft bijgebracht.

Ik denk vooral aan de geleerde studies bevat in de memories, die er zozeer toe bijdragen een juridische vorming te vervolmaken die, per definitie, niet volledig kan zijn.

Ik bedank voornamelijk de leden van deze Balie voor de aangenamen verhoudingen die wij steeds onderhouden hebben en ook voor de gelukwensen die ze mij hebben toegezonden door de stem van hun stafhouder.

Ik beschouw het als een bijzondere plicht deze gelegenheid te baat te nemen om de balies, waar ik stagiair was of waarvan ik lid werd, mijn erkentelijkheid te betuigen en inzonderheid aan die van hun leden die ik als patroon heb gehad.

Vooreerst Meester René De Jongh, van de Balie te Antwerpen, bij wie ik voor het gerechtelijk jaar 1926-1927 als stagiair mijn eerste stappen in de rechtspraktijk heb gedaan en die ik me verheug hier te kunnen begroeten. Hij was het die me de zin voor het werk gaf. Hoofdzakelijk wijdde hij me in in het arbeidsongevallenrecht en in het binnenscheepvaartrecht.

Na het Antwerpse rechtsgebied te hebben verlaten, heb ik mijn stage vervolgd bij oud-stafhouder Meester Xavier Janssens de Varebeke van de Balie te Dendermonde. Bij hem vervulde ik me hoofdzakelijk in het burgerlijk- en procesrecht. Op alle hem toevertrouwde zaken wist hij het stempel van zijn sterke en originele persoonlijkheid te drukken.

Bij zijn overlijden, een zestal maanden voor het einde van mijn stage, had de toenmalige stafhouder en professor aan de Rechtsfaculteit te Gent, Meester Paul-Maurice Orban, die ik hier eveneens begroet, mij welwillend voorgesteld mijn stage bij hem te beëindigen. Hij leerde me een zaak te ontdoen van al het overbodige en een synthese te maken van de onderwerpelijke juridische kwesties die meestal het handelsrecht, inzonderheid het vennootschapsrecht betroffen.

Aan alle drie ben ik dankbaarheid verschuldigd.

Mijne Heren, thans zijn de lichten gedoofd.

Er blijft mij over mij aan het werk te zetten in de uitoefening van een functie, waarin ik veel te leren heb.

INGEZONDEN BIJDRAGE

Administratieve geldboeten.

Wanneer de wetgever normen schept, moet hij ook zorgen voor de handhaving ervan. Vaak doet hij daarvoor een beroep op het strafrecht. Op de gebieden van fiscaal recht, economisch recht, arbeidsrecht en andere

branches, bevat de Belgische wet een zeer uitgewerkt systeem van strafsancities. Tegen wie zijn die sancties gericht? Tegen diegene die materieel de overtreding begaat? In de Memorie van Toelichting bij het hierna

besproken ontwerp, dat het sociaal recht betreft, zegt de Regering dat de tendensen van de huidige rechtsleer en rechtspraak zijn dat het een plicht is van de werkgever te beletten dat er een inbreuk wordt gepleegd en dat hij te kort schiet wanneer hij ze heeft laten begaan; overigens zijn de inbreuken op de reglementering in principe van contraventionele aard en is de niet-inachtneming van de regel voldoende (Stuk Kamer, 1970/71, nr. 939/1, blz. 2 met verwijzing naar B. Lavasseur, *Imputabilité pénale*, C.D.V.A., Séminaire nr. 21, II, A/3, p. 2). Maar de persoon tot wie de norm is gericht, is zeer dikwijls een rechtspersoon. Is dan ook de sanctie tegen die rechtspersoon gericht? De samenvatting van Cass., 11 december 1967, Arr. Cass., 1968, 524, geeft het antwoord: « Wanneer een handelsvennootschap een misdrijf heeft gepleegd, rust haar strafrechtelijke aansprakelijkheid op de organen of de aangestelden, natuurlijke personen, door wier toedoen zij gehandeld heeft ». Er staat wel degelijk « haar strafrechtelijke aansprakelijkheid », al moet onmiddellijk gezegd worden dat het arrest zich niet op die wijze uitdrukt. Maar er is meer: de verdachte, een afgevaardigde beheerder, had voor de strafrechter aangevoerd dat hij geen persoonlijke daad verricht had, dat er buiten zijn weten een vergissing begaan was en dat hij als beheerder van de onderneming ofschoon belast met het dagelijks beheer, niet kon weten wat er gebeurde, zeker niet als de fout begaan was door een ondergeschikte of als er een toevallige vergissing gemaakt was. Dat is een klassiek geval: de norm is tot een onderneming gericht; de fout wordt begaan door een aangestelde; de straf treft een beheerder van de onderneming. Er wordt dan gezegd dat de vennootschap gehandeld heeft door toedoen van de beheerder; deze wordt dan de strafrechtelijk verantwoordelijke persoon genoemd. In feite komt dat hierop neer dat de zg. strafrechtelijk verantwoordelijke persoon gestraft wordt voor een overtreding, die dikwijls een verzuim is, dat een ander gepleegd heeft. Dat wordt gerechtvaardigd met de bewering dat het zijn plicht was de inbreuk te beletten: hij wordt gestraft, niet omdat hij de inbreuk heeft begaan, maar omdat hij ze heeft laten begaan. Sommige beheerders zijn slimmer geworden en promoveren een obscure bediende tot procuratiehouder, die de strafrechtelijk verantwoordelijke persoon van de vennootschap wordt; de brave man kan dan een strafregister krijgen voor reeksen misdrijven, waarvan hij niet eens weet dat ze begaan werden. Er klopt iets niet. In Frankrijk heeft het openbaar ministerie eens gezegd: « L'honneur de ceux qui comparaissent ici n'est pas en cause. Je salue leur valeur et leur compétence. Ils appartiennent à des entreprises bien tenues qui ont à leur tête des hommes éminents. Ce sont seulement les entreprises que nous jugerons, parce qu'elles ont eu le tort d'agir en contradiction avec la législation économique » (geciteerd door A. Jacquemin & G. Schrans, *Le droit économique*, P.U.F. 1970, p. 118). In het besproken ontwerp (MvT, p. 1) heeft de Minister van tewerkstelling en arbeid blijkbaar oog voor het probleem, waar hij wijst op de aan de strafsancities verbonden gevolgen: « ontorend karakter, strafregister,... ». Men begrijpt dan ook dat de strafsancities dikwijls niet worden toegepast.

In het sociale strafrecht zijn vele voorschriften van strafsancities voorzien. « Vaststellen dat de strafsancities in feite zelden worden toegepast is ook toegeven dat het preventief karakter van het sociaal strafrecht in zeer sterke mate afgezwakt is (...). Het strafrecht sanctioneert een gekarakteriseerde inbreuk in hoofde van een welbepaalde persoon. Het huidig wetsontwerp beoogt steeds de werkgever (of deze nu een natuurlijke of een rechtspersoon is) en niet de aangestelde of de mandataris, zelfs indien het deze laatsten geweest zijn die het laak-

baar feit gepleegd hebben », zegt de Memorie van Toelichting bij het hier besproken ontwerp van wet betreffende de administratieve geldboeten toepasselijk in geval van inbreuk op sommige sociale wetten.

Als het ontwerp wet wordt zullen er voor de geveerde wetten twee soorten sancties bestaan: 1) strafrechtelijke, die tot de bevoegdheid van de strafrechter behoren; 2) administratieve, die tot de bevoegdheid van de arbeidsrechter behoren.

Een voornaam principe van het ontwerp is dat de twee soorten sancties niet gecumuleerd worden. Het systeem werkt als volgt. Wanneer een overtreding vastgesteld wordt, wordt een exemplaar van het proces-verbaal aan een door de Koning aangewezen ambtenaar toegezonden en een kopie aan de werkgever. De arbeidsauditeur, bij wie het proces-verbaal natuurlijk ook is gekomen, beslist of hij, met inachtneming van de ernst van de overtreding, al dan niet strafrechtelijk vervolgt. Strafvervolgning sluit administratieve geldboete uit. Duidelijkheidshalve voegt het ontwerp hieraan toe: « ook wanneer de vervolging tot vrijspraak heeft geleid ». De arbeidsauditeur beschikt over een maand na ontvangst van het proces-verbaal om van zijn beslissing kennis te geven aan de aangewezen ambtenaar. Ziet hij van vervolging af of verzuimt hij binnen de termijn van zijn beslissing kennis te geven aan de aangewezen ambtenaar dan beslist de ambtenaar of de overtreding met een administratieve geldboete moet bestraft worden. Hij moet echter eerst de werkgever de mogelijkheid bieden zijn verweermiddelen naar voren te brengen. De beslissing, die dient gemotiveerd te zijn, bepaalt het bedrag van de geldboete en wordt per aangetekende brief aan de werkgever bekendgemaakt, met verzoek tot betaling binnen een door de Koning gestelde termijn. Door de kennisgeving vervalt de strafvordering. De betaling van de boete maakt een einde aan de vordering van de administratie. Wordt de boete niet binnen de gestelde termijn betaald, dan vordert de ambtenaar de toepassing van de administratieve geldboete voor de arbeidsrechtbank.

De termijn en de regelen voor de betaling, de regelen voor het instellen van de vordering worden door de Koning bepaald. De arbeidsauditeur beschikt ten aanzien van de administratieve geldboeten over geen vorderingsrecht. Maar voor het verloop van het geding en de rechtsmiddelen is het gerechtelijk wetboek van toepassing: de auditeur brengt advies uit (artt. 764 tot 768) en kan in hoger beroep komen (art. 1052); ook voor de partijen is er mogelijkheid tot hoger beroep en vervolgen tot voorziening in cassatie.

Het ontwerp bepaalt de grenzen van de boete (500 tot 10.000 frank) en de gevallen waarin ze kan toegepast worden. Het somt 28 wetten op, die op allerlei gebieden van het sociale recht betrekking hebben. Hier moe men volstaan met op te merken dat in sommige gevallen een boete kan opgelegd worden aan de curator of de vereffenaar (bij sluiting van ondernemingen), de invoerder van ruwe diamant (wet va 12 april 1960), de reder (wet va 25 februari 1964).

Herhaaldelijk wordt in de Memorie van Toelichting en in het advies van de Raad van State gewezen op het onderscheid tussen civielrechtelijke sancties, strafrechtelijke sancties en administratieve sancties. Het ontwerp gaat dus niet zover als de Nederlandse wetgever die bepaalt dat, als een economisch delict wordt begaan door of vanwege een rechtspersoon, de strafvordering wordt ingesteld hetzij tegen die rechtspersoon, hetzij tegen hen, die tot het feit opdracht hebben gegeven of die feitelijk leiding hebben gehad bij het verboden handelen of nalaten, hetzij tegen beiden (art. 15 van de wet van 22 juni 1950 op de economische delicten). Men kan dus nog niet spreken van de strafrechtelijke aansprakelijkheid

van een rechtspersoon. Al zal voor vele gevallen de administratieve boete op een rechtspersoon toegepast worden, zal dat niet noodzakelijk zo zijn. De administratieve sanctie is alleen op de werkgever (rechtspersoon of natuurlijke persoon, eventueel ook de curator, de vereffenaar, de invoerder, de reder) toepasselijk en de kennisgeving van de beslissing tot een administratieve boete sluit strafvervolgung uit niet alleen tegen de werkgever, maar ook tegen zijn organen, lasthebbers of aangestelden.

Het feit dat de administratieve geldboete geen straf is zoals bepaald in art. 7 S.W. heeft tot gevolg dat de regelen van het strafrecht geen toepassing vinden (geen opdecieën bijv.). Niettemin is ze vatbaar voor genade, want de Koning kan de door de rechter uitgesproken straffen kwijtschelden of verhinderen (art. 73 grondwet) en dat prerogatief is niet beperkt tot strafrechtelijke sancties (advies van de Raad van State, blz. 9).

Het ontwerp voorziet in bepalingen betreffende samenloop van misdrijven van dezelfde aard (zoveel geldboeten als er personen te werk gesteld zijn in strijd met de wettelijke bepalingen, maar met een maximum van 200.000 frank) en samenloop van overtredingen van verschillende aard (samenvoeging van de geldboeten zonder dat de straf meer dan het dubbel van het maximum van 10.000 frank, eventueel van het zojuist vermelde maximum van 200.000 frank mag bedragen; verg. art. 60 S.W.). Een oorspronkelijk in het ontwerp opgenomen tekst, gelijk-luidend met die van art. 65 S.W., is niet aangehouden.

Dan is er nog de kwestie van de verjaring. Art. 13 van het ontwerp luidt: « Geen administratieve geldboete kan worden opgelegd twee jaar na het feit dat de bij deze wet bedoelde overtreding oplevert ». Het woord verjaring komt er dus niet in voor. Het advies van de Raad van State zegt: « Dit artikel bepaalt alleen de termijn binnen welke de ambtenaar een administratieve boete kan opleggen. Het voorziet geen termijn voor de verjaring van de administratieve vordering » (blz. 15). Maar de Memorie van Toelichting verklaart: « Art. 13 bepaalt dat de verjaringstermijn voor de toepassing van een administratieve geldboete twee jaar bedraagt. Het ontwerp voorziet dus in een voldoende lange termijn om hoger beroep en voorziening in cassatie tegen elke beslissing waarbij een administratieve geldboete opgelegd wordt, mogelijk te maken. In geval van verhaal is er geen stuiting van de verjaringstermijn; de termijn loopt verder zolang er geen vonnis in kracht van gewijsde is getreden. »

Art. 180 Sv. machtigt de procureur des Konings de ouders een minnelijke schikking voor te stellen; art. 180ter verleent voor bepaalde misdrijven die mogelijkheid eveneens aan de auditeur-militair en aan de procureur-generaal bij het Hof van Beroep. Volksvertegenwoordiger Charpentier stelt voor hetzelfde recht toe te kennen aan de arbeidsauditeur ten aanzien van de onder zijn bevoegdheid vallende misdrijven (Kamer, 1970-71, nr. 944/1).

C.

BALIELEVEN

Kroniek van de Nationale Orde.

Tijdens zijn vergadering van 2 april 1971 heeft de Algemene Raad volgende punten behandeld:

1°) Onderzoek van de mogelijkheid om collectieve polissen inzake ongevallen- en beroepsaansprakelijkheidsverzekering open te stellen aan alle advocaten.

2°) Onderzoek van sommige toepassingsproblemen van art. 1022 van het Gerechtelijk Wetboek.

3°) Onderzoek van de opportuniteit tot het vastleggen van minima honoraria.

4°) Gedragslijn van de advocaat onder wie derden-beslag wordt gelegd op sommen of zaken die hem wegens de uitoefening van zijn beroep werden toevertrouwd.

5°) Onderzoek van de wenselijkheid aan de Minister van Justitie een voorontwerp van wet voor te leggen waarbij de artt. 431, 450 en 451 van het Gerechtelijk Wetboek, die het recht van stemmen voor aanduiding van de stafhouder en de leden van de Raad van Orde voorbehouden aan de advocaten ingeschreven op het tableau, worden gewijzigd.

6°) Mededeling van het ontwerp uitgaande van de verzekeringsmaatschappijen dat ertoe strekt bepaalde geschillen inzake aansprakelijkheid van autobestuurders te laten beslechten, bij middel van vrijwillige verschijning, door de gewone rechtsmachten, en dit bij voorkeur op scheidsrechterlijke tussenkomst.

Verbond van Belgische advocaten

De hieronderstaande mededeling werd aan de leden van het Verbond toegezonden.

* * *

Uitnodiging

Geachte Konfrater,

U wordt vriendelijk uitgenodigd de algemene vergadering van ons Verbond bij te wonen die zal plaats hebben op zaterdag 15 mei 1971 van 9.30 uur tot 13 uur in het Paleis voor Kongressen, Dynastiezaal A 3 Coudenberg 1000 Brussel.

Dagorde: « De problemen van het Pro Deo. »

Meester Jean de Longueville (Louis Lepoutrelaan 72, 1060 Brussel. Tel. 02/43 29 51), voorzitter van onze Commissie gelast met de beroepsproblemen, heeft aanvaard de debatten te leiden

Vooraf de jongeren zullen belang stellen in die dagorde, maar die problemen interesseren ons allen.

Wij hopen U op die vergadering te zullen ontmoeten en verzoeken U, geachte Konfrater, onze genegen groeten te aanvaarden.

De Voorzitter,
L. Gielen

VLAAMSE JURISTEN,

ABONNEERT U OP

RECHTSKUNDIG WEEKBLAD

TIJDSCHRIFTEN

Omnilegie, jg. 1971 - nr. februari. - Rechtspraak.

Wet en Recht, jg. 1970 - nr. 5.

A.J. Muylaert, De technische stoornis in de onderneming.

Nederlands Juristenblad, jg. 1971 - nr. 17.

Mr. I.G. Torley Duwel, Incorporatie van communautaire verordeningen in de nationale vervoerwetgeving. — Mr. J.M. Kan, Krijgt de nieuwe Grondwet, hot pants? — Mr. A. Korthals Altes, Curatele en gezond verstand: een 'caveat'. — Mr. H.S. Catz, Twaalfhoven. — Railway Passengers. — Mr. Th. L. van der Veen, Door indexatie van bij vonnis of bij overeenkomst vastgestelde bedragen voor levensonderhoud erkent de overheid eindelijk het verschijnsel van de inflatie. Doch dan zal de overheid de consequenties hieruit moeten trekken. — Mr. H. Stein, Grapjes uit vennootschapsland.

nr. 18.

Prof. mr. H. van den Brink, Rechtsgeschiedenis; een veld vol tegenstrijdigheden. — Prof. mr. J.M. van Bemmelen, Begin en einde van vrijheidsbeneming. — Mr. G.E. Langemeijer, In memoriam Jhr. Mr. Dr. L.H.K.C. van Asch van Wijck. — Mr. J.A. Nota, De rechter en de medische behandeling van minderjarigen. — Mr. A. Hoekema, Het verlossende woord.

Weekblad voor Privaatrecht, Notaris-ambt en Registratie, jaargang 1971 - nr. 5127.

Mr. M.J.A. van Mourik, Notariële aspecten van het

komende verenigingsrecht. — Overzicht der Nederlandse rechtspraak: Bezoekrecht. — Tijdschriften. — Rechtsvragenrubriek. — Berichten en mededelingen.

TVVS, maandblad voor ondernemingsrecht, jaargang 1976 - nr. 4.

Dr. H.P.W. van Ravestijn en Drs. H.P.M. van Ravestijn, Rentestand; ontwikkelingen in de komende jaren. — Dr. H.J. Frietema, Concentratie in de coöperatieve zuivelindustrie. — Mej. Dr. F. Terlouw, Concentratie bij de coöperatieve suikerfabrieken: één coöperatieve vereniging Suiker Unie. — Mr. A. Stempels, Vermindering van verscheidenheid in het dagbladbedrijf. — Jhr. Mr. Th. K.M.J. van Sasse van Ysselt, Verklaring van geen bezwaar. — Korte notities. — Renteregeling en vennootschapsbelasting. — Mededelingen. — Vragenrubriek. — Boekbespreking.

Journal des Tribunaux, jaargang 1971 - nr. 4741.

A. Houtekier, Le droit de la famille en Union Soviétique. — Jurisprudence. — Notes de jurisprudence. — Chronique judiciaire.

Recueil Dalloz Sirey, jaargang 1971 - nr. 16.

Henri Mazeaud, Une famille « dans le vent »: la famille hors mariage (Le projet de loi relatif à la filiation). — Jurisprudence. — Sommaires de jurisprudence. — Législation.

Law Review, jaargang 1970 - nr. 5.

Paul S. Fenton, The Scope of the Impeachment Power. — Eugene Brooks, New Developments in Earth Satellite Law. — Comments. — Note. — Recent publications received.

VLAAMSE JURISTEN,

Abonneert U op het "Rechtskundig Weekblad"